

"סוד החשמל"

לחבר בין תורת הנגלה לתורת הנסתר

דף מתוך סדרת הספרים

גליון חג הפסח תשע"ז תשע"ז תהא שנת עזות דקדושה.

[מותר לצלם לזיכוי הרבים].

בברכת פסח כשר ושמח שנזכה לאכול מן הזבחים ומן הפסחים

מדור גלגלים בתורה מופיע בעמוד י"ט.

הטעמים מרמזים בעצם שמם על הגאולה.

מובא בספר 'מגלה עמקות' (בהעלותך) זה סוד זרקא סגול רוצה לומר מי שזרק במחשבתו וכוף בקריכה ס"מך ג'אולה ל'תפלה, מנח רביעי אף שאנו מנחין בגלות רביעי הזה מהפך פשטא שיהפך הקב"ה ויפשוט העקימות של נחש שפרוץ על עקבו, זקף קטן רוצה לומר פי קטן יעקב ויזקוף הקב"ה הקטן בגלות יהיה לאלף ויהיה זקף גדול. ורואים שהטעמים מרמזים בעצם שמם על הגאולה העתידה שאז יתגלו טעמי תורה. ונראה דלכן תני הנגינה של אותיות התורה נקראים בשם טעמים לרמז שענין הטעם משתלשל לעולם הזה בנגון, וכפי שידוע מרבי נחמן מברסלב שעולם הנגינה הוא גבה מעל גבה. וכן מובא ב'שער הגמול' לרמב"ן (עולם הבא) אין בגשמיות דק פמוזיקא. והוסיף הרה"ג ר' ציון דוד סיבוני שליט"א שניגון בגימטריא טעם.

מובא ב'רבנו בחיי' (בראשית לט, ח) מתוך הטעמים שבתורה אנו מבינים מה שלא נכתב בה, כענין התנועות שבאדם שמתוכם נדע פונת לבו. ושמעתי דגמא לזה בשם הגר"א שבאר את הפתוב (בראשית מז, ח) "ויאמר פרעה אל יעקב כמה ימי שני חייך: ויאמר יעקב אל פרעה ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו את ימי שני חיי אבתי בימי מגוריהם". לכאורה מדוע ספר יעקב לפרעה ששנותיו היו מעט ורעים, הרי פרעה שאל רק על הגיל, ובאר שרואים מהטעם זקף גדול שיש על תבת "כמה" שפרעה שאל, היינו שפרעה התפלא מדוע נראה יעקב כל כך מבגד, ועל זה ענה לו יעקב שנראה מבגד בגלל היסורים שעברו עליו, אף שהוא צדין בגיל צעיר ביחס לאבותיו.

הפסוק שיש בו רבוי סוגים של טעמים יותר מכל

פסוקי התורה.

שמעתי מהרה"ג ר' נח הופנר שליט"א שהפסוק שיש בו רבוי סוגים של טעמים יותר מכל פסוקי התורה, וכאן המקום היחיד שיש קרני פרה וירח בן יומו: (במדבר לה, ה) "וימדדתיס מחוץ לעיר את-פאת-קדמה אלפים באמה ואת-פאת-נגב אלפים באמה ואת-פאת-ים אלפים באמה ואת-פאת-צפון אלפים באמה והעיר בתוך זה יהיה להם מגרשי הערים". ונראה לבאר לפי מה שמצינו בגמרא (עירובין נא.) אלפים אמה מנא לו, אמר

רב חסדא למדנו מקום ומקום מניסה ומניסה וניסה מגבול ומגבול ומגבול ומגבול מחוץ וחוץ מחוץ, דכתיב "ומדתם מחוץ לעיר את פאת קדמה אלפים באמה" וגו'. ורואים שדין אלפים אמה לתחום שבת נלמד מהפסוק הזה של מגרשי הלויים. ומובא ב'ספר הלוקוטים' להאריז"ל (פ' תרומה ע' קפד) **אסור לצאת חוץ לאלפים אמה, והטעם, שבין בריאה לאצילות יש ביניהם מרחק אלפים אמה, ולכן עד אלפים אמה שהוא מקום האצילות, יכול לילך שהוא רשות היחיד, מקום האצילות דכלא חד, אבל בבריאה הוא רשות אחר, ולזה אי אפשר לפנס, כי בבריאה יש קלפה, אבל באלו האלפים אמה אין מקום לקלפה שם.** היינו שמתר ללכת בשבת חוץ לתחום עד אלפים אמה, כי אלפים אמה יוצאת הארת האצילות של שבת לתוך הבריאה של חול, ועדין לא נכנסנו לעולם הבריאה. ונראה לבאר על פי האריז"ל שגם ערי הלויים הם בחינת אצילות ביחס לערים שמסביב, לכן אמרה התורה לתת אלפים אמה מסביב, כי אלפים אמה מסמלים את חבור עולם האצילות לבריאה, והתפשטות הארת האצילות בתוך הבריאה היא אלפים אמה. ולכן יש בפסוק הזה טעמים יותר משאר הפסוקים, כי טעמים הם כנגד עולם האצילות, ותפקיד הטעמים להאיר את הארת עולם האצילות החוצה לעולם הבריאה, ולחבר את פרד"ס התורה, לכן בפסוק שמדבר על הד' צדדים של אלפים אמה שמתפשטים החוצה מן הראוי להביא כמה שיותר טעמים. וכן **אלפים אמה בגימטריא אין סוף,** כי עד שם נמשך עולם האצילות שנקרא אין סוף. וכן שמעתי מהרה"ג ר' אברהם אגשי שליט"א **שאלפיים אמות עם המלים בגימטריא כתר** שמסמל את עולם האצילות. וכן יתכן שהשתלשל בגשמיות שם הרי **האלפים** הגבוהים באירופה מלשון **אלפים** אמה, כי ארץ ישראל היא בחינת אצילות, והרים אלו מסמלים את האלפים אמה של הארת האצילות שנקנסת בתוך הבריאה שהיא בחינת חוץ לארץ, לכן באים אליהם מכל העולם לראות את נפלאות הבריאה. והוסיף הרה"ג ר' א. י. שליט"א שלכן הטעם **ירח בן יומו** מופיע על האלפים של צד קדמה היינו מזרח, כי ירח בן יומו מסמל את המלכות שמקבלת מהתפארת שהוא כנגד צד מזרח שממש מאיר היום.

רואים בטעמי פרשת יהודה ותמר, שבאותו נגון שיהודה דבר אליה, היא ענתה לו.

שמעתי מהרה"ג ר' דניאל פואה שליט"א שרואים בטעמי פרשת יהודה ותמר, שבאותו נגון שיהודה דבר אליה, היא ענתה לו. ומזה מוסר לשלום בית שהבעל בין שבאותה צורה שהוא מתחסס אליה, היא תתחסס אליו. (בראשית לח, טז) **וְיָשָׁא אֵלֶיהָ אֶל־הַדָּבָר וַיֹּאמֶר הִבֵּה־נָא אָבוֹא אֵלַיךָ כִּי לֹא יָדַע כִּי כְלָתוּ הוּא וַתֹּאמֶר מַה־תַּתֵּנּוּ־לִי כִּי תָבוֹא אֵלַי: וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי אֲשַׁלַּח גְּדֵי־עִזִּים מִן־הַצֹּאן וַתֹּאמֶר אִם־תִּתְּנֵנִי עַרְבּוֹן עַד שְׁלָחַךְ: וַיֹּאמֶר מָה עֵרְבּוֹן אֲשֶׁר אֲתִן־לְךָ וַתֹּאמֶר חֲמִשָּׁה וּפְתִילָה וּמִטָּה אֲשֶׁר בְּיָדְךָ.**

וְנִרְאָה לבאר על פי הזהר (בראשית כד): שהטעם "**רביעי**" שהנגון שלו יורד ונחלש, הוא בבחינת **חסד**, והטעם "**זקף גדול**" שהנגון שלו הולך ומתגבר, הוא בבחינת **גבורה**. לכן בתחלה יש בקשר שביניהם טעם **פשטא** המרמז על החסד **הפשוט**, ולכן נכנס בקשר שביניהם הזקף **גדול** המסמל **גבורה** לעצר אותו. ובסוף מגיע הטעם **רביעי** המסמל את השפעת החסד שהגבורה לא עצרה, ונתנה לה לעבר למלכות שהיא האות **הרביעית** של שם הוי"ה, ובה תמר נותנת את ההסקמה לזווג.

הטעמים על תבת "ואתה" ג' פעמים בפרשת תצוה מראים על קשר ביניהם לג' בתי מקדשות.

שמעתי מהרה"ג ר' דניאל פואה שליט"א שבכל פרשת תצוה מופיעה תבת "ואתה" ג' פעמים וכל הג' בתחילת הפרשה, והטעמים עליהם מראים על קשר ביניהם לג' בתי מקדשות: "ואתה תצוה" יש טעם גרשים לרמז על בית ראשון שגרשנו מארצנו. "ואתה הקרב אליך" יש טעם פזר לרמז על בית שני שפזרנו בכל העולם. "ואתה תדבר" יש טעם רביעי לרמז על הבית השלישי בו יהיה היחוד השלם לעולם ועד, כי יחוד נקרא רביעה. וכן "ואתה" בגימטריא בית. וכן מצינו בזהר (תיקונים מז): שהטעם רביעי מעלה את המלכות ליחוד. וכן מובא מהרה"ג ר' זלמן פישר שליט"א שטעם פזר מופיע בכל התורה 159 פעמים כמנין קט"ו, ויש כאן רמז על פזור לבחינת קטנות.

קול אליהו לגר"א.

מובא בשם הגר"א על הכתוב "וימרו את חיייהם" שיש שם טעמים של קדמא ואזלא, לרמז שקשי השעבוד שמרו את חיייהם הקדים את הקץ שאזלו מן הגלות לפני הזמן. ובספר 'ברכת איש' מוסיף שקדמא ואזלא בגימטריא ק"ץ שנים שהוקדם הקץ ויצאו לפני הזמן. ומכאן רואים שאפשר לעשות גימטריא משם הטעמים עצמם ולגלות נפלאות מתורת ה'.

וכן מובא ב'בעל הטורים' (שמות ל, יב) שהמלה ונתנו נקראת ישר והפוך לרמז שהנתינה למטה מעוררת נתינה למעלה, ומה שאדם נותן לצדקה יחזר אליו. והגר"א מוסיף שם שלכן יש טעם קדמא ואזלא על המלה "ונתנו", לרמז שהולך וחוזר, וכמו שכתוב (במדבר ה, י) "איש אשר יתן לפהו לו יהיה", דמי שנותן לפהו נותן לעצמו "לו יהיה". וכן מובא בספר 'סוד השמחה' מהרב גלזרסון שליט"א (ע' 71) ש'צדקה' בא"ת ב"ש היא שוב אותיות 'צדקה' בהפוך, לרמז שאדם שעושה צדקה למטה עושים אתו צדקה מלמעלה.

וכן מובא ב'קול אליהו לגר"א' (דברים טו, ח) "כי פתח תפתח את ידך וגו'", הנה איתא בגמרא במסכת בבא בתרא דף י' רב פפא הוה סליק בדרגא אישתמיט פרעיה בעי למיפל, אמר ליה רב חי'א שמא עני בא לידך ולא פרנסתו, ולכאורה צריכין להבין מנא ליה לרב חי'א דהעניש ה'ה מפני זה, ויש לומר דהנה התבות "פתח תפתח" מוטעמים בדרגא תביר לרמוז רמז להמתעלם מן הצדקה תברא, תשבר, דרגא תחתיו.

וכן מובא בספר 'קול אליהו לגר"א' (בראשית מד, יח) "ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני וגו'", הנה הנגינות על המלות הללו הם קדמא ואזלא רביעי זרקא מנח סגל, ויש לפרש משום דלמעלה בפרשת מקץ פתיב שאמר יהודה ליעקב אביו "אם לא הביאתיו אליך והצגתיו לפניך וחסאתי לך כל הימים", ואיתא במדרש "וחסאתי לך כל הימים" היינו לעולם הבא. וזאת היא מרמז בהנגינות האלה, קדמא ואזלא רביעי, רוצה לומר למה קדם ואזל ליוסף הרביעי לבנים שהוא יהודה, ולכאורה הוא ליה לראובן לכנס בעבי הקורה עבור בנמיין שהוא ה'ה הבכור ולא יהודה שהוא רביעי לבנים. ומפרש משום דזרקא מנח סגל, רוצה לומר דזרקא את עצמו מלהונח בתוך עם סגלה שפסק את עצמו מעולם הבא אם לא יביאהו אל אביו, לכן נכנס הוא בעבי הקורה ולא אחר.

טַעַם שְׁלֵשֶׁת בַּד' מְקוֹמוֹת בַּתּוֹרָה.

כְּתוּב (חבוקק ב, ג) "אם יתמהמה חכה לו" בארנו במאמר 'חשמל חטא' שהתמהמהות המשיח היא בתוך היסוד וביאת המשיח היא בחינת לדה שבה היסוד יתחיל להשפיע השפעותיו כמו בלדה, ואחר כך ימשיך להוליד את כל השפעות הגאלה. וכן נראה דיש רמז על התמהמהות המשיח בכתוב שנקאמר על לוט (בראשית יט, טז) **"ויתמהמה ויחזיקו האנשים בידו"** דנשמת המשיח היתה כלולה באותו הזמן בלוט, וכיון שלוט עמד להוליד את שרש נשמת המשיח באותו זמן, היה צריך להיות לפני זה ענין ההתמהמהות שבאה קדם לדת משיח. וכמו שהתמהמהות המשיח היא לצורך גמר ברור הניצוצות שנעשה בזמן העבור קודם לדת הגאלה, כך לוט התמהמה כדי לקחת רכושו מסדם ולהוציא ניצוצות. וכן נראה דיש טעם **שלשלת** על מלת **"ויתמהמה"** לרמז על כך שהתמהמהות היא בתוך היסוד שנקרא שלשלת, כמו בא בספר 'פרדס רמונים' לרמ"ק (שער כט פ"ג) שטעם שלשלת מסמל תפארת ויסוד. ואאמו"ר שליט"א הוסיף שהטעם שלשלת מרמז על חוט שיוצא למטה בצורה מפתלת, לרמז שהחיצונים מנסים למשך את השפע מכל צד וגורמים את החבלים וההתמהמהות בתוך היסוד. וכן **שלשלת** מרמזת על הנחש שהוא בגימטריא **משיח**, וצורתו מפתלת כמו שלשלת.

וכן מצינו טעם שלשלת על המלה **"וישחט"** בכתוב (ויקרא ח, כג), דענין השחיטה הוא להעלות ולזכך את הבהמה חיה ועוף מהקלפות הטמאות. כמו בא בגמרא (חולין כז.) ששחיטה היא מלשון **חטוי** ונקוי, עין שם במהרש"א. וגם כאן יש עליה ביסוד עם המלחמה בנחש.

וכן נראה שיש טעם שלשלת כשיוסף סרב לזנות עמה במלת (בראשית לט, ח) **"וימאן"**, לרמז שכאן זכה יוסף להתקשר עם ספירות התפארת והיסוד הנרמזות בטעם שלשלת, כפי שמצינו על יוסף היסוד כשמאן לחטא ביסוד עם אשת פוטיפר, כתוב (בראשית לט, ח) **"וימאן"**. ויש טעם שלשלת במלת **"וימאן"**, לרמז שכאן זכה יוסף להתקשר עם ספירות התפארת והיסוד הנרמזות בטעם שלשלת, כמו בא בספר 'פרדס רמונים' לרמ"ק (שער כט פרק ג). וגם כאן יש עליה ביסוד עם המלחמה בנחש. והוסיף הרה"ג ר' אליהו נחמני שליט"א שמצינו בגמרא (סוטה לו:) **באותה שעה באתה דיוקנו של אביו ונראתה לו בחלון**. וחבור יוסף עם אביו הוא ממש חבור תפארת ויסוד. והוסיף הרה"ג ר' אברהם פלדמן שליט"א ש**"מאן"** בגימטריא שמות הו"ה **אדני** שמתחברים דרך התפארת והיסוד.

מצינו עוד טעם שלשלת אחד בתורה בכתוב (בראשית כד, יב) **"ויאמר ה' אלהי אדני אברהם הקרה נא לפני היום ועשה חסד עם אדני אברהם"**. וגם כאן אליעזר התקשר עם ספירת היסוד לפעול את השדוף ליצחק, לכן יש טעם שלשלת שמסמל את היסוד. וגם כאן יש עליה ביסוד עם המלחמה בנחש שהוא בתואל ולבן שנסו למנוע את השדוף.

מַעֲשֵׂה מֵהָאֲדָמוֹ"ר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מִבְּעֵלְזָא זצ"ל.

שמעתי מעשה על האדמו"ר רבי יהושע מבעלזא זצ"ל שבא אליו אחד מחסידיו לבקש תקון על אכילת חמץ בפסח בשוגג, ואמר לו לעלות לארץ ישראל, כי ענש כרת על חמץ נלמד מהפסוק (שמות יב, יט) **"כי כל אכל מחמץ ונכרתה הנפש ההוא מעדת ישראל"** ויש טעם **גרשים** על המלה **"ונכרתה"** לרמז שענש **גרוש** מכפר עליו. ולכן בשאר מקומות בתורה מופיע טעם **תביר** על **"ונכרתה"**, ורק כאן מופיע גרשים, לרמז שאף שבשאר מקומות הכונה למיתה שנרמזת בתביר שהוא לשון **שבירה**, כאן מספיק **גרוש** שנרמז **בגרשים**. ולפי זה באר את דברי רש"י שמביא מהתורה כהנים על

כֹּהֵן שְׂאֵכֵל קִדְשִׁים בְּטִמְאָה שְׁשִׁים גַּם מוֹפִיעַ טַעַם גְּרִשִׁים עַל "וְנִכְרְתָה": (ויקרא כב, ג) "וְנִכְרְתָה" יְכוּל מִצַּד זֶה לְצַד זֶה יִכְרַת מִמְקוֹמוֹ וַיִּתְיַשֵּׁב בְּמִקוֹם אַחַר תִּלְמוּד לֹוֹמֵר אֲנִי ה' בְּכָל מְקוֹם אֲנִי. וַיֵּשׁ שֶׁשְּׂאֵלוֹ מִדּוֹעַ דּוֹקָא כְּאֵן לֹוֹמְדִים מִלְמוּד מִיַּחַד שְׂפָרַת הַפְּנִינָה כֶּרֶת מִמֶּשׁ וְלֹא גְלוּת, וּבְאֵר כִּיִּן שֵׁישׁ גְּרִשִׁים הִיָּה מְקוֹם לֹוֹמֵר שְׁגָרוּשׁ יִפְטוֹר אֶת הַכֶּרֶת, וּבֹא הַלְמוּד הַמִּיַּחַד לְשִׁלּוֹל אֶת זֶה, אֲבָל בְּפֶסַח שְׂאִין לְמוּד מִיַּחַד, הַגְּרוּשׁ כֵּן מִכְפָּר. וְכֵן מִצִּינוּ בַּמִּדְרָשׁ (איכ"ר א, כח) "גְּלַתְהָ יְהוּדָה מֵעֵנִי" עַל שְׂאֵכְלוֹ חֲמֵץ בְּפֶסַח כְּמָה דָּאֵת אָמַר "לֹא תֹאכַל עָלָיו חֲמֵץ שְׁבַעַת יָמִים תֹאכַל עָלָיו מִצּוֹת לְחֵם עֵנִי". וְכֵן שְׁמַעְתִּי מֵהֶרֶה"ג ר' פִּנְחָס ל. שְׁלִיט"א שֵׁישׁ טַעַם גְּרִשִׁים עַל תְּבָה שְׁמִשְׁמַעְהָ גְרוּשׁ בְּכַתוּב: (בראשית כה, ו) "וּלְבָנֵי הַפִּלְגִשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נָתַן אַבְרָהָם מִתְּנַת וַיִּשְׁלַחֵם מֵעַל יִצְחָק בְּנוֹ בְּעוֹדָנוּ חֵי קִדְמָה אֶל אֶרֶץ קְדָם".

מֵעַל תֵּבַת הַפְּרֹכֶת יֵשׁ 2 טַעְמֵי זֶרְקָא כְּצוֹרֶת 2 קְרִסִים.

מוֹבָא בְּרַמ"ק (פֶּרֶדֶס רִמוֹנִים כַּט, א) בְּבֹאוֹר זֶרְקָא מִקֶּץ שׁוֹפָר הוֹלֵךְ סִגְלָתָא. רֵאשׁוֹנָה זֶרְקָא הוּא הַמְלָכוֹת, וְנִקְרָא זֶרְקָא בְּהִיּוֹתָהּ נִזְרָקָת כְּלָפֵי מְקוֹרָהּ הַנְּעָלָם וְעוֹלָהּ וּמִתְאַחֲדָת בְּסוּד הַחֲכָמָה עַד הַפְּתָר כְּדִפְרָשְׁתִּי בְּשַׁעַר הַקּוֹדֶם בְּחוּלָם. וְלִזָּה נִמְצָא שֶׁהִיא חוֹזֶרֶת מִסוּף הַתְּבָה לְרֵאשָׁה לְהוֹרוֹת כִּי הִיא לְמִטָּה בְּסוּף הַמִּדְרָגוֹת וְלִפְעָמִים חוֹזֶרֶת אֶל בֵּית אָבִיהָ כְּנִעוּרֶיהָ וּמִלְחָם אָבִיהָ תֹאכַל וְתִקְבַּל שְׁפַע רַב וְרַב טוֹב לְבֵית יִשְׂרָאֵל הֵם מִחְנוּתֶיהָ וְחִילוּתֶיהָ הַמְצַפִּים עֵת בּוֹאָה לְתַת טָרֵף לְבֵיתָהּ וְחֵק לְנִעוּרֹתֶיהָ. . רֹואִים שְׁבַחֲנֶיהָ שֶׁל הַמְלָכוֹת שְׁעוֹלָה עַד הַפְּתָר נִקְרָאת זֶרְקָא, לְרַמֵּז שְׁנִזְרָקָת עַד הַפְּתָר, וּבְכַח זֶה הִיא מַעֲלָה אֶת בְּעָלָה הַתְּפָאֶרֶת לְהִיּוֹת בְּחִינַת סִגְלַת שְׁבַטֵּעַמִים שְׁנִקְדָּתוֹ מֵעַל שְׁתֵּי הַנְּקֻדּוֹת שֶׁל חֶסֶד וּגְבוּרָה. כִּיִּן שֵׁישׁ לוֹ הָאֵרָה מִהַפְּתָר שֶׁהוּא לְמַעֲלָה מִחֲכָמָה וּבִינָה. וְכֵן זֶרְקָא בְּגִימְטְרִיא חֲרִיץ הַשֵּׁם שֶׁל יְסוּד הַנוֹקְבָא שְׁמִשְׁם מַעֲלִים אֶת הַמִּיּוֹן נוֹקְבִין שְׁנִזְרָקִים לְמַעֲלָה. וְכֵן הֵאוֹתִיּוֹת לִפְנֵי זֶרְקָא הֵן קִצְוֵי לִפִּי הַשִּׁיטָה שֶׁל ה'בֵּן אִישׁ חֵי' שְׁלִפְנֵי א' אֵין כְּלוּם, לְרַמֵּז שֶׁהַזֶּרְקָא עוֹלָה עַד הַפְּתָר שְׁנִרְמֵז בְּקִצּוֹ שֶׁל יו"ד שֶׁל שֵׁם הו"ה. וְכֵן זֶרְקָא בְּאֵת ב"ש אוֹתִיּוֹת ע"ת ד"ג, הֵינּוּ זְמַן הַיְחוּד הָעִלְיוֹן שְׁנִרְמֵז בְּדָג. וְכֵן רֹואִים מִדְּבָרֵי הַרַמ"ק שֶׁהַזֶּרְקָא מְבַטֵּל אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת וְנוֹתֵן כַּח עֲצוּם לְמִלְכוּת, וְנִרְאָה שֶׁלְכֵן הַשְּׁתַלְשֵׁל בְּגִשְׁמִיּוֹת הַסְּמָל שֶׁל הַדּוּלָר שֶׁהוּא בְּגִימְטְרִיא עֲמָלֵק וּמְסַמֵּל אֶת הַמְלָכוֹת דְּקִלְפָה, כְּצוֹרֶת זֶרְקָא עִם קוֹ שֶׁמְבַטֵּל אֶת הַזֶּרְקָא כְּכֹוֹל, לְרַמֵּז שֶׁעֲמָלֵק מְנַסִּים לְהַלְחֵם בְּזֶרְקָא בְּכָל כַּחֵם, כִּי הַזֶּרְקָא מְבַטֵּל אוֹתָם. וְכֵן גְּרַמְנִיָּה שֶׁהִיא עֲמָלֵק בְּגִימְטְרִיא זֶרְקָא, לְרַמֵּז שֶׁהֵם בְּבַחֲינַת זֶה לְעַמֵּת זֶה. וְהַעִירוּ לִי שְׁסַמֵּל הַדּוּלָר מִבְּחִינָתָם הוּא כְּנֶגֶד הָאוֹת בְּאַנְגְלִית שְׁמִסְמֵלֶת אֶת הַמְלָה אֶרֶץ שֶׁל אֲרָצוֹת הַבְּרִית. וְאֶרֶץ מְסַמֵּלֶת אֶת הַמְלָכוֹת, הֵינּוּ הַשֵּׁם אֲרָצוֹת הַבְּרִית מְסַמֵּל אֶת הַמְלָכוֹת דְּקִלְפָה שְׁנִקְרָאת אֶרֶץ שְׁמִקְבֵּלֶת מֵהַבְּרִית שֶׁהוּא הַיְסוּד דְּקִלְפָה. לְכֵן הֵם נִלְחָמִים בְּמִלְכוּת דְּקִדְשָׁה. וְכֵן מוֹבָא בְּלִקוּטֵי מוֹהַר"ן שֶׁעֲלִית הַמְלָכוֹת לְכַתֵּר בְּסוּד הַזֶּרְקָא, הוּא סוּד עֲלִית הַמְלָכוֹת שְׁנִקְרָאת אֶרֶץ, לְסַפֵּרֶת הַפְּתָר שְׁנִקְרָאת רְצוֹן, כִּי שְׁנִיָּהֵם אוֹתוֹ שֶׁרֵשׁ.

וְכֵן יְרִיעוֹת הַמִּשְׁכָּן שְׁעֲלִיָּהוּ הֵינּוּ אֲרוּגִים כְּרוּבִים, הֵינּוּ שְׁתֵּים דְּלֹאֲחַר שֶׁחֲבָרוּ הַיְרִיעוֹת יַחַד, נִעֲשׂוּ שְׁתֵּי יְרִיעוֹת גְּדוּלוֹת שְׁמִחְבָּרוֹת בְּקְרִסִים שְׁצוֹרֶתָם כְּצוֹרֶת זֶרְקָא, וּבְמִקוֹם חֲבוּר זֶה הֵיָתָה תְּלוּיָהּ הַפְּרֹכֶת, כְּמוֹבָא בְּרַש"י (שְׁמוֹת כו, לב). דְּמִקוֹם חֲבוּר הַב' יְרִיעוֹת שֶׁהֵן בְּבַחֲינַת זְכָר וְנִקְבָּה, הוּא בְּבַחֲינַת זְוִיג זְכָר וְנִקְבָּה, לְכֵן זֶה הַמְקוֹם לְתֵלוֹת אֶת הַפְּרֹכֶת שְׁבָה הַתְּגַלְתָּה בְּחִינַת הַזְוִיג שֶׁל קב"ה וְכִנְסָת יִשְׂרָאֵל. כְּמוֹבָא בְּגִמְרָא (יוֹמָא נד) אָמַר רַב קִטִּינָא בְּשַׁעֲהָ שֶׁהִיּוֹ יִשְׂרָאֵל עוֹלִין לְרַגְלֵי מְגַלְלִין לָהֶם אֶת הַפְּרֹכֶת וּמִרְאִין לָהֶם אֶת הַכְּרוּבִים שֶׁהִיּוֹ מְעֵרִים זֶה בְּזֶה וְאוֹמְרִים לָהֶם רְאוּ חֲבַתְכֶם

לפני המקום כחבת זכר ונקבה, וזה שכתוב (שמות כו, ו) "וחברת את היריעת אשה אל אחתה בקרסים והיה המשכן אחד". דעל ידי חבור זה נהיתה בחינת הזיווג "אחד". וכן הכתוב (שמות כו, יא) "הקרסים בללאת" בגימטריא יסוד שבמלכות. דחבור זה מתחבר ליסוד שבמלכות בבחינת זיווג. וכן הכתוב (שמות לו, יג) "ויעש חמשים קרסי זהב ויחבר את היריעת" ס"ת ברי"ת. וכן קרסי זהב בגימטריא זכר נקבה או שכינה. וכן שמעתי בשם הרה"ג ר' צבי גלזר שליט"א על הכתוב (שמות כו, לג) "ונתתה את הפרכת תחת הקרסים" שרואים שהפרכת אכן נמצאת תחת הקרסים, כי מעל תבת הפרכת יש 2 טעמי זרקא כצורת 2 קרסים.

מצינו במדרש (ילקוט תרומה שסט) אמר רבי חי'א בר אבא מלמד שהיו קרסים של זהב נראין במשכן כפוכבים הקבועים ברקיע. רואים שהקרסים הם בחינת כוכבים המסמלים את העולם השמיני וכן היו חמשים קרסים במשכן, כמו שכתוב (שמות כו, ו), דנבאר לקמן במאמר 'חוטי החשמל מתחברים לשמיני', שהעולם השמיני הוא בבחינת עולם החמשים שבא לאחר המ"ט [שבע כפול שבע]. וכן הללאת שבהן נכנסו הקרסים מסמלות את החבור לשמיני, כפי שנבאר במאמר 'עולם השמיני' שלולאה מסמלת את יסוד אמא עלאה שדרכו מתחברים לשמיני שהוא בבחינת בגד. והוסיף הרה"ג ר' מ. פ. שליט"א שקרסים בגימטריא שמיני. ומבאר לדברינו שהקרסים מסמלים את הזרקא שמעלה את המלכות ליחוד בעולם השמיני במקום אבא ואמא.

מטהר את השרץ בק"ן טעמים.

מצינו בגמרא (עירובין יג:) תלמיד ותיק היה ביבנה, שהיה מטהר את השרץ בק"ן טעמים. ורואים שק"ן הוא מספר של טעמי תורה, וסודות התורה. נראה לבאר על פי מה שמובא ברבנו בחיי (שמות ו, א) שהחכמה והשמן הם בבחינת קן של עופות. כמו שהשמן והחכמה הם הראשית והמקור, כך הקן הוא הראשית והמקור של העופות. וזה שכתוב "ה' קנני ראשית דרכו". קנני מלשון קן, דחכמה היא בבחינת קן. וכן ק"ן מרמז בלשון הגמרא (קידושין לב:) אין זקן אלא מי שקנה חכמה. ואף שלכאורה צריך היה לומר שלמד חכמה, ומדוע הלשון שקנה חכמה. אלא לרמז שזכה לחכמה מהקן העליון.

וכן מובא בספר 'קול אליהו' לגר"א (שמות לב, כח) בגמרא במסכת ערובין תלמיד ותיק היה ביבנה שהיה מטהר את השרץ במאה וחמשים טעמים וכו' אמר רבינא אני אדון ואטהרנו מה נחש שממית ומביא טמאה לעולם טהור, שרץ שאינו ממית ומביא טמאה לעולם אינו דין שלא יטמא, יש לפרש דמצינו להקדמונים שדרכו טעמי ונגינות המקרא, וכתוב "ארך החצר מאה באמה ורחב חמשים בחמשים", והנגינות והטעמים של התבות מאה באמה הם קדמא ואזלא, ועל חמשים בחמשים מנח רביעי, שמרמז על הנחש שבתחילה היה הולך על ארבע וקדים ואזיל, ערום ומהיר מפל החיות, ואחר זה מנח רביעי מלשון "ארחי ורבעי" שהולך על גחון. כמבאר בכתבי הארי"ל דקודם שהוקם המשכן היה חטא אדם הראשון זיהמת הנחש בסוד קדמא ואזלא, ואחר שהוקם המשכן בסוד מנח רביעי ומרמז בתורה בפסוק ארך המשכן וגו', ועל זה אמר תלמיד ותיק היה ביבנה שהיה מטהר את השרץ במאה וחמשים טעמים, היינו בנגינה וטעמים של מאה וחמשים, שהוא הנחש, ולא ידעו רבנן מאי קאמר ובא רבינא ואמר אני אדון ואטהרנו, רצונו לומר אני אפרש שיחתו של האי תלמיד ותיק מה נחש שממית וכו' ואם כן לא בא אלא לפרש דברי התלמיד.

מְשַׁמְעוֹת לְטַעְמֵי תוֹרָה בְּפֶסַח שְׁמִשְׁתוֹקְקִים לְטַעְמֵי

תוֹרָה וְנִיסָן בְּגִימְטְרִיא טַעְמִים.

מוֹבָא בְּרִשׁ"י (שה"ש א, ב) **"יִשְׁקֵנִי מִנְשִׁיקוֹת פִּיהוּ"** זֶה הַשִּׁיר אוֹמֵר בְּפִיהּ בְּגִלוּתָהּ וּבְאִלְמְנוּתָהּ מִי יִתֵּן וְיִשְׁקֵנִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֵמָה מִנְשִׁיקוֹת פִּיהוּ כְּמוֹ מֵאֵז לְפִי שְׁיֵשׁ מְקוֹמוֹת שְׁנוֹשְׁקִין עַל גַּב הַיָּד וְעַל הַפֶּתַח אֵךְ אֲנִי מִתְאַוֶּה וְשׁוֹקֵקת לְהִיּוֹתוֹ נוֹהֵג עִמִּי כְּמִנְהַג הָרֵאשׁוֹן כְּחֶתֶן אֶל כְּלָה פֶּה אֶל פֶּה. וְנֹאמַר דְּגַמָּא שָׁלוּ עַל שְׁמֵ שְׁנַתוֹ לְהֵם תּוֹרָתוֹ וְדַבֵּר עִמָּהֶם פְּנִים אֶל פְּנִים וְאוֹתָם דוֹדִים עוֹדִם עֲרָבִים עֲלֵיהֶם מְכַל שְׁעִשׂוּעַ וּמִבְטָחִים מֵאֵתוֹ לְהוֹפִיעַ עוֹד עֲלֵיהֶם לְבָאֵר לְהֵם סוּד טַעְמִיהָ וּמִסְתַּר צְפוֹנוּתֶיהָ וּמְחַלִּים פְּנֵיו לְקַיֵּם דְּבָרוֹ וְזֶהוּ יִשְׁקֵנִי מִנְשִׁיקוֹת פִּיהוּ. וְרוֹאִים שְׁגִלוֹי טַעְמֵי תוֹרָה הוּא בְּחִינַת נְשִׁיקוֹת פִּיהוּ שֶׁהַשְׂכִּינָה מִשְׁתוֹקֵקת לְזֶה יוֹתֵר מְכַל דְּבָר אַחֵר, וְכֵן הַטַּעְמִים נְקֻדוֹת תְּגִין אוֹתִיּוֹת הֵם כְּנֶגֶד פֶּשֶׁט רְמֵז דְּרוֹשׁ סוּד, וְהַטַּעְמִים הֵם כְּנֶגֶד הַסוּד, וְכַשְׁזֹּכִים לְבָאֵר אֶת הַטַּעַם שֶׁל הַטַּעַם, יֵשׁ כְּאֵן בְּחִינָה שֶׁל רְזִין דְּרִזִּין. וְכֵן שְׁמַעְתִּי מֵהַרְהַ"ג ר' פִּנְחָס ל. שְׁלִיט"א שְׁבָלִיל פֶּסַח שֶׁהוּא הַלֵּילָה שֶׁל הַגְּאֻלָּה אוֹמְרִים מֵצָה זֶה עַל שׁוֹם מָה, מְרוֹר זֶה עַל שׁוֹם מָה, לְרַמֵּז שְׁמִשְׁתוֹקְקִים לְטַעְמֵי תוֹרָה, וְכֵן בְּפֶסַח קוֹרִין אֶת מַגְלַת שִׁיר הַשִּׁירִים מֵאוֹתָהּ סִבָּה. וְכֵן מוֹבָא בְּשֵׁם רַבִּי שְׁלֵמָה מִרְדוּמְסַק זצ"ל שְׁלִיל פֶּסַח נִקְרָא לַיַּל הַסֶּדֶר כִּי סֶדֶר ר"ת סוּד דִּרְשׁ רְמֵז וְלִיל פֶּסַח גְּבַהּ מַעֲנִין הַפֶּשֶׁט. וְכֵן הָאוֹתִיּוֹת אַחֲרֵי 'חֶסֶל' סְדוּר פֶּסַח' הֵן טַעְמִים. וְהָאוֹתִיּוֹת אַחֲרֵי טַעְמִים הֵן פְּנִי"ם, כְּפִי שְׁאוֹמֵר רִשׁ"י שֶׁהַטַּעַם הוּא נְשִׁיקִין פְּנִים בְּפְנִים. וְכֵן חֲדָשׁ נִיסָן מֵאִיר בּוֹ שֵׁם הוּי"ה כְּסֶדֶר בְּבְחִינַת פְּנִים. וְכֵן נִיסָן בְּגִימְטְרִיא טַעְמִים. וְהוֹסִיף הַרְהַ"ג ר' יוֹאֵל טִיטְלְבוֹיִם שְׁלִיט"א שְׁאוֹת ס' שֶׁל נִסָן מְרַמְזֵת עַל הַפְּנִים, וְשְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת נ' מְרַמְזוֹת עַל שְׁתֵּי הַפְּאוֹת מַשְׁנֵי צְדֵי הַפְּנִים. וְהוֹסִיף הַרְהַ"ג ר' א. ה. שְׁלִיט"א שֶׁהַקֶּשֶׁר בֵּין נִיסָן לְפְנִים נִרְמֵז בְּכַתוּב (תְּהִלִּים ד, ז) "נִסָּה עֲלֵינוּ אוֹר פְּנִיךָ ה'".

וְכֵן מוֹבָא בְּפֶרַע"ח לְהַאֲרִיז"ל (חֲנוּכָה ח"ב תסז) שְׁנֵס הוּא בְּחִינַת יְסוּד הַמֵּאֲחֵד אֶת הַנְּצַח וְהַהוֹד. וְכֵן מְצִינוּ בְּזֶהָר (בְּשַׁלַּח סו). אֲמַר רַבִּי חֵיִיא, שְׁמוֹ שֶׁל אוֹתוֹ מְזַבַּח. ה' נְסִי, עַל שִׁישְׁרָאֵל נִפְרָעוֹ וְהַתְּגָלָה אוֹתוֹ אוֹת בְּרִית הַרְשָׁם הַקְּדוּשׁ. מָה שְׁמוֹ, ה' נְסִי. נִרְאֶה לְבָאֵר מְדוּעַ נֵס נִקְרָא אוֹת, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (דְּבָרִים יג, ב) "וְנָתַן אֵלֶיךָ אוֹת אוֹ מוֹפֵת" דְּהָאוֹת הִיא הַעֲטָרָה שְׁבִיטוֹד שְׁמַקְשֶׁרֶת בֵּין הָאוֹת ו' לָאוֹת ה' שְׁמַסְמֶלֶת אֶת הַטַּבַּע, וְהַשְּׁפָעוֹת הָאוֹת מִתְגַּלּוֹת בָּאוֹת ה' בְּטַבַּע. וְכַשְׁמִתְגַּלָּה הַשְּׁפָעָה בְּדֶרֶךְ נֵס מֵעַל הַטַּבַּע הָרִי רוֹאִים כְּאֵן אֶת הָאוֹת ו' מַעֲשֵׂי ה' כְּפִי שֶׁהוּא בְּעֶצְמוֹ, וְלֹא דֶרֶךְ הָאוֹת ה'. וְלִכֵּן הַנֵּס נִקְרָא אוֹת, נִפְלְאוֹת, אוֹת ו', דְּרוֹאִים כְּאֵן אֶת הָאוֹת ו' בְּעֶצְמוֹ. וְכֵן נְסִי"ם אוֹתִיּוֹת סִימָן"ן כִּי אוֹת הוּא סִימָן לְאַהֲבַת ה'. וְכֵן מְצִינוּ בְּגִמְרָא (חֻלוּן קכז). שְׁנֵס פְּרוּשׁוֹ כֹּל דְּבָר שֶׁהוּא מֵעַל הַטַּבַּע גַּם אִם הוּא בָּא לְפִרְעָנוּת. וְכֵן מוֹבָא בְּרַבְנּוֹ בְּחִינַי (בְּרֵאשִׁית יז, א) שְׁשֵׁם שְׁדֵי הַמִּסְמָל אֶת הַיְסוּד הוּא בְּבְחִינַת נֵס שְׁמִשְׁדָּד אֶת מַעֲרֻכּוֹת הַטַּבַּע. וְכֵן נֵס נִרְמֵז בְּתַבּוֹת אוֹנֵס, אוֹ נִסְיוֹן, שֶׁהֵם דְּבָרִים שְׁמַעַל הַטַּבַּע וְהַרְגִּילוֹת. וְכֵן אָדָם שְׁנֵס וּבּוֹרַח, מְרַמֵּז עַל מְנוּסָה וּבְרִיחָה מֵהַמְצִיאוֹת וּמֵהָעוֹלָם הַטַּבְּעִי. וְכֵן נִסְ"ס בְּאִ"ט ב"ח מ"ה הַמִּסְמָל אֶת שֵׁם הוּי"ה בְּמַלּוּי מ"ה שְׁנֵס וּבּוֹרַח, מְרַמֵּז עַל מְנוּסָה וּבְרִיחָה מֵהַמְצִיאוֹת וּמֵהָעוֹלָם הַטַּבְּעִי. וְכֵן נִסְ"ס בְּמַלּוּי הָאוֹתִיּוֹת נו"ן סמ"ך, בְּגִימְטְרִיא מֵעַל הַטַּבַּע. וְהוֹסִיף הַרְהַ"ג ר' אַבְרָהָם פֶּלְדֵּמַן שְׁלִיט"א שְׁנֵס נִרְמֵז בְּסִינֵי שֵׁם זְכִינוּ לְנִסִּים הַגְּדוֹלִים וְלְהַתְּחַבֵּר לְמַעַל הַטַּבַּע. וְכֵן מוֹבָא מֵהַרְהַ"ג ר' דָּוִד לֵיִיטְנֶעֶר שְׁלִיט"א שְׁמַלּוּי נִסְ"ס נִסְ"ס הוּא אוֹתוֹ מְסַפֵּר כְּמוֹ הַפְּשוּט לְרַמֵּז עַל נֵס בְּתוֹךְ נֵס. וְהוֹסִיף הַרְהַ"ג ר' א. ה. שְׁלִיט"א שֶׁהַשְּׁתַּלְשֵׁל שֵׁם אֲרִגוֹן הַחֲלָל נֹאס"א, כִּי הֵם עוֹסְקִים בְּמַה שְׁלַמְעֵלָה.

מְצִינּוּ בַּמְדָּרֶשׁ (ילקוט בראשית לד) בַּתּוֹרָתוֹ שֶׁל ר' מֵאִיר מְצָאוּ פְתוּבוֹת אֹר. וְכֵן מְצִינּוּ בַּגְּמָרָא (עירוּבין יג:) לָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ רַבִּי מֵאִיר, שֶׁהָיָה מֵאִיר עֵינָי חֲכָמִים בְּהִלְכָּהּ. וְכֵן מְצִינּוּ בַּמְדָּרֶשׁ (ב"ר צב, ו) שֶׁרַבִּי מֵאִיר אָמַר שֵׁישׁ לוֹ אֶחָ שֶׁשְׁמוֹ כִּי טוֹב, וְכוֹנְנָתוֹ הָיְתָה עַל אֹר הַשְּׁמֶשׁ, הֵינּוּ הָאֹר הַגְּנוּזִי שֶׁנִּקְרָא "אֹר כִּי טוֹב" שֶׁנִּגְנַז בְּשֶׁמֶשׁ, וַיִּתְגַּלֶּה לְעֵתִיד לְבֹא כָּשֶׁה' יוֹצִיא חֲמָה מִנְּרֵתִיקָהּ. וְכֵן מְצִינּוּ בַּמְדָּרֶשׁ (ב"ר צד, ט) בַּתּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבִּי מֵאִיר מְצָאוּ פְתוּבוֹת "וּבֵן דָּן חוֹשִׁים". כִּינֵן שֶׁתּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבִּי מֵאִיר הִיא בְּבַחֲיִנַת אֹר הַפְּנִימִי שֶׁל הַתּוֹרָה, לְכֵן הָיָה פְתוּב בָּהּ בֵּן, לְרַמֵּז שְׁחוֹשִׁים שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת מְשִׁי"ח, שֶׁיָּד לְשֵׁם הוֹי"ה בְּמַלּוּי בֵּן הַמְּסַמֵּל אֶת סִפְרֵי הַמְּלָכוֹת. וְכֵן הַמְּסַפֵּר הַמְּסַתֵּר בֵּין אוֹתִיּוֹת רַבִּי מֵאִיר הוּא 444 כְּמִנְיָן מִקְדָּשׁ. וְכֵן רַבִּי מֵאִיר בִּקֵּשׁ שֶׁיִּקְבְּרוּהוּ מְעַמָּד שֶׁיְהִיָּה מוֹכֵן מִיַּד לְתַחֲתֵת הַמַּתִּים. וְכֵן רַבִּי מֵאִיר נִקְרָא בְּעַל הַנֶּסֶם מֵהַשָּׂרֵשׁ שֶׁל חֲדָשׁ נִיסָן שֶׁהוּא חֲדָשׁ הַנְּסִים וְהַגְּאֻלָּה, כְּפִי שֶׁבְּאַרְנוֹ שֶׁשָּׂרֵשׁ נִיסָן מְסַמֵּל אֶת תּוֹרַת הַרְמַז שֶׁהִיא תּוֹרָתוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ. וְכֵן יוֹם הַהִלּוּלָא שֶׁל רַבִּי מֵאִיר בְּעַל הַנֶּסֶם הוּא בְּפֶסַח שְׁנֵי שְׁמַסְמָל אֶת יְרִידַת הָאֹר שֶׁל פֶּסַח לְמַטָּה מְטָה, וְהוֹסִיף הַרְה"ג ר' א. ה. שְׁלִיט"א שֶׁשָּׂרֵשׁ אֲבָרָה"ם שְׁמַסְמָל אֶת אֹר הַחֶסֶד שֶׁל פֶּסַח נְרַמֵּז בְּרַבִּי מֵאִיר בְּעַל הַנֶּסֶם. (עֵינֵי 'בֵּן יְהוּדֵעַ' ר"ה יז:) וְכֵן שְׁמַעְתִּי מֵהַרְה"ג ר' צִיּוֹן דָּוִד סִיבּוּנִי שְׁלִיט"א שֶׁבְּרוּרִיָּה אֶשֶׁת רַבִּי מֵאִיר הָיְתָה מְלַמֶּדֶת גְּדוּלָּה, וְהִיא בְּגִימַטְרִיא מְשִׁיחַ בֵּן דָּוִד. וְהִיא גַם מְרַמֶּזֶת בְּשֶׁמָּה עַל סוּד הַבְּרוּר שֶׁל הַגְּאֻלָּה. וְהוֹסִיף הַרְה"ג ר' פִּנְחָס ל. שְׁלִיט"א שֶׁסֶתֶם מְשָׁנָה רַבִּי מֵאִיר, וּמְשָׁנָה הִיא מְלֶשׁוֹן שְׁמֹן שְׁמֵאִיר עֵינָי חֲכָמִים. וְכֵן הַפְּתוּב (בְּרַאשִׁית מט, כ) "מֵאֲשֶׁר שְׁמָנָה לְחֶמּוֹ וְהוּא יִתֵּן מַעֲדָנִי מִלֶּד". ס"ת כְּנַהוּרָא"י שְׁמַרְמֵז עַל רַבִּי מֵאִיר. כְּמוֹבָא בְּזֵהַר (ויחי רמו.) "וּלְאֲשֶׁר אָמַר בְּרוּךְ מִבְּנִים אֲשֶׁר יְהִי רְצוּי אֲחִיו וְטַבֵּל בְּשֶׁמֶן רְגֵל", לְהַרְאוֹת הֵיכֵן הוּא הַקָּשֶׁר שֶׁלּוֹ בְּמִקּוּמוֹ, שֶׁהוּא מוֹשֵׁךְ אוֹתוֹ שְׁמֹן הַמְּשַׁחָה שֶׁלְמַעְלָה. רוֹאִים שֶׁאֲשֶׁר יֵשׁ לוֹ קָשֶׁר לְעוֹלָם הַשְּׁמֹן שֶׁלְמַעְלָה. וְכֵן מוֹבָא בְּרַבְּנוּ בְּחַיִּי (בְּמַדְבָּר ב, ב) אֲשֶׁר צָבַע מִפְתּוֹ דוֹמָה לְאֹר הַשְּׁמֹן מְצִיר בָּהּ אֵילָן זֵית. וְכֵן מוֹבָא בְּרוֹקַח' (ויצא) שֶׁשָּׁבֵט אֲשֶׁר זָכוּ לְסוּדוֹת הַתּוֹרָה שֶׁנִּמְשְׁלוּ לְשֶׁמֶן. וְכֵן מְצִינּוּ בַּמְדָּרֶשׁ (בְּמַדְבָּר ב, י) שְׁבֵט אֲשֶׁר מֵאִיר עַל הַחֶשֶׁךְ. וְכֵן מוֹבָא בְּבַעַל הַטּוֹרִים' (דְּבָרִים לג, כד) "בְּרוּךְ מִבְּנִים אֲשֶׁר יְהִי רְצוּי". ר"ת מֵאִיר. עַל שֵׁם שֶׁהַשְּׁמֹן שֶׁהוּא מֵאִיר פְּנִיָּהּ וּמֵאִיר לְמַנּוּחָהּ. וְכֵן מְצִינּוּ בַּגְּמָרָא (סוֹטָה מט.) מְשַׁמֵּת רַבִּי מֵאִיר בְּטָלוּ מוֹשְׁלֵי מְשָׁלִים. וְהַפְּתוּב "מֵאֲשֶׁר שְׁמָנָה לְחֶמּוֹ" ר"ת מְשָׁל הַמְּסַמֵּל אֶת פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה שֶׁנִּלְמַדְתָּ בְּבַחֲיִנַת מְשָׁל וְנִמְשָׁל. וְהוֹסִיף הַרְה"ג ר' א. ה. שְׁלִיט"א שֶׁרַבִּי מֵאִיר יַחַד עִם הַמְּשָׁל נְרַמֵּז בְּפְתוּב (ש"ה"ש א, א) "שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשַׁלְמָה".

הַרְמ"ד וְאֵלֵי מִמְּשִׁיל אֶת קְלָפוֹת הַשְּׁתֵי וְעָרַב שֶׁל הַנוֹצְרִים לְקְלָפוֹת שְׁבֵתוֹךְ הָאֶגּוֹז שְׁצוֹרְתָם כְּצוֹרַת שְׁתֵי וְעָרַב.

מוֹבָא בְּרַמ"ד וְאֵלֵי (הַלִּיקוּטִים עֲמוּד ס"ט) כְּבָר דְּבַרְנוּ בְּמִקּוּמוֹת הַרְבֵּה בְּעֵינֵן קְלָפְתוֹ שֶׁל עֲמֶלֶק, שֶׁהִיא סוּד הַקְּלָפָה הַמְתַּמְצַעַת בֵּין שְׁבֵלֵי הָאֶגּוֹז, וְהִיא סוּד הַצּוֹרָה שֶׁל שְׁתֵי וְעָרַב הַמְּנַגְעִים, אֲשֶׁר לָהּ כּוֹרְעִים וּמְשַׁתְּחוּיִם בּוֹעָרִים בְּעַם מֵהָאֲדוּמִיִּים הַמְּנַגְדִּים. וְסוּדָהּ הַפְּרוּד הָעֲצוּם וְהַפְּנִימִי בֵּין דְּרָגִין קַדִּישִׁין, אֲשֶׁר אֵין כְּמוֹהוּ. כִּי כָּל שְׂאֵר הַקְּלָפוֹת סוֹבְבוֹת וּמְקִיפּוֹת, וְזֹאת הַרְשָׁעָה נִכְנָסָה לְפָנָי וּלְפָנִים. וְהִנֵּה זֶה אֲמָרָם בְּמַסְכַּת עֲרוּבִין: כָּל מַחֲצִיָּה שְׂאִינָה שֶׁל שְׁתֵי וְשֶׁל עָרַב אֵינָה מַחֲצִיָּה, שְׁכָּל שְׂאֵר הַקְּלָפוֹת הַחִיצוֹנוֹת לֹא עָשׂוּ מַחֲצִיָּה כְּשֵׁם שֶׁעָשְׂתָה זֹאת הַקְּלָפָה הַפְּנִימִית שֶׁהִיא הַמַּחֲצִיָּה שֶׁל שְׁתֵי וְעָרַב, שֶׁהִיא רְאוּיָה לְהִקְרָא בְּשֵׁם מַחֲצִיָּה מִמֶּשׁ.

וְיָצְאָה מִתּוֹךְ הָאֵיפָה מִפְּנֵי שְׁנֵאת חֲנָם שֶׁל בְּנֵי עַמּוּנו שְׁגָרָם הַפְּרוּד הַגָּדוֹל הַזֶּה שְׁאִין כְּמוֹהוּ. וְרוֹאִים שֶׁהֶרְמֵד וְאֵלֵי מִמְשִׁיל אֶת קִלְפֹת הַשְּׂתִי וְעָרַב לְקִלְפֹת שְׁבִתוֹךְ הָאֶגוּז שְׁצוּרְתָם כְּצוּרַת שְׂתִי וְעָרַב, וְנִרְאֶה לְבָאֵר עַל פִּי ה'חֲתָם סוֹפֵר' ('תורת משה' דרוש 'לח' טבת) **"אֶל גִּנַּת אֶגּוּז יִרְדְּתִי" גִּנַּת ר'ת גִּמְטְרִיָה נ'וֹטְרִיקוֹן ת'מ'וֹרָה**. וּמוֹבָא בְּפִרוּשׁ הַגֵּר"א עַל הַזֶּהר (פְּקוּדֵי רֵנָה): **קִלְפָה יִרְקָה פִּישוֹן פֶּשֶׁט, תְּהוּ, וְבָה אֵין צְרִיךְ הַכְּאָה**. וְכַד מְטוּ לְקִלְפָא תַנְיָנָא דְאִיהִי תְקִיפָא רְמָז, בְּהוּ, שֵׁם **"כָּל הוֹלֵךְ עַל גַּחוֹן"**, **"וְלֹא יִדַּע אִישׁ אֶת קְבֻרָתוֹ"**, וְשֵׁם הָאִי נְחֹשׁ אִיהִי קִשְׂיָא לֹון. רוֹאִים שֶׁעַל תּוֹרַת הַרְמֵז יֵשׁ נְחֹשׁ חִזָּק וְתִקְיָה, וְהִיא שִׁיכָת לְנֶהֱר גִּיחוֹן שֶׁרֵשׁ הַנְּחֹשׁ שְׁנִקְרָא גַּחוֹן. וְהַנְּחֹשׁ הַזֶּה הוּא קִלְפַת הַשְּׂתִי וְעָרַב שְׁבִטוּלָה יִגְלֶה אֶת תּוֹרַת הַרְמֵז וְנִזְכָּה לְגֵאלָה, וְכַפִּי שְׁמוּבָא בְּשֵׁם הַגֵּר"א עַל הַפְּסוּק (ישעי' מ, ד) **"כָּל גִּיָּא יִנְשָׂא"**, שְׁלַעֲתִיד לְבֹא תַנְשָׂא וְתִתְרוֹמֵם מֵאֵד תּוֹרַת הַרְמֵז. וְכֵן מְצִינּוּ בַזֶּהר (תִּיקוּנִים קכ:) **"כָּל גִּיָּא יִנְשָׂא"**, אֵלוּ גִימְטְרִיָּאוֹת פְּרָפְרָאוֹת לְחֻכְמָה. וְכֵן אוֹתִיּוֹת רְמ"ז סְמוּכוֹת לְאוֹתִיּוֹת נַח"שׁ שֶׁהוּא בְּגִימְטְרִיָּא מְשִׁיחַ. וְכֵן חֲדָשׁ נִיסָן שֶׁהוּא חֲדָשׁ הַגֵּאלָה וְבוּ נִתְלָה יִשְׂרָאֵל בְּעָרַב פְּסַח, מְרַמֵּז עַל שֶׁרֵשׁ **אֶגּוּזִים** שְׁנִקְרָאִים בְּאִידיש **נִיס**. וְאוֹכְלִים בְּפֶסַח **אֶגּוּזִים**. הֵינּוּ לְאַחַר שֶׁצְּלָבוּ אֶת יִשְׂרָאֵל בְּעָרַב פְּסַח וּבִטְלוּ אֶת קִלְפַת הַצֶּלֶב שְׁבִתוֹךְ הָאֶגּוּז, זֶה הַזְּמַן לְאַכּוֹל אֶת מַח הָאֶגּוּזִים.

וְהַשְׁתַּלְשֵׁל עַל אֶגּוּזִים שְׁנִקְרָאִים אֶגּוּזֵי מְלֶךְ, לְרַמֵּז עַל נִיצוּצוֹת הַמַּלְכוּת שְׁטְמוּנִים בָּם. וְכֵן אֶגּוּז **פְּקָאן** בְּגִימְטְרִיָּא **אֶרֶץ** שְׁמִסְמַל אֶת פֶּתֶר הַמַּלְכוּת. וּבְמִסְפֵּר גָּדוֹל עוֹלָה **יְסוּד שְׁבַמְלָכוֹת** עִם הַמְּלִים וְהַכּוֹלֵל. וְכֵן אֶגּוּז **מְקַדְמִיָּה** מִשְׁרֵשׁ **קַדְמוֹן** וּבְגִימְטְרִיָּא **קַדְמוֹן** שְׁמִסְמַל אֶת עוֹלָם הַפֶּתֶר. וְכֵן אֶגּוּז **עֶרְמוֹן** בְּגִימְטְרִיָּא **חֶשְׁבוֹן** שְׁמִסְמַל אֶת תּוֹרַת הַרְמֵז. וְכֵן אֶגּוּז **לוֹז** שְׁמִסְמַל אֶת מְקוֹם הַמְּקַדָּשׁ שְׁנִקְרָא **לוֹז**. וּמְצִינּוּ בַזֶּהר (תּוֹלְדוֹת קלז:) **שְׁעֵצָם הַלוֹז יֵשׁ לוֹ צוּרַת נְחֹשׁ** הַמִּסְמַל אֶת הַסְטְרָא אַחְרָא שְׁבָא לִינוּק מִמֶּנּוּ. וְכֵן עֵצָם הַלוֹז בְּאֵדָם נִזְוָנָה מִסְעֵדַת מְלוּהַ מְלָכָה שֶׁל **דָּוִד הַמֶּלֶךְ**. וְכֵן אֲבוֹן הַשְּׂתִיָּה שֶׁהִיא עֵצָם הַלוֹז שֶׁל הָעוֹלָם קְשׁוּרָה לְדָוִד הַמֶּלֶךְ, כִּי הִיא אֲבוֹנָה שֶׁל דָּוִד בְּבֵית הַמְּקַדָּשׁ בְּסוּד נִקְדַּת צִיּוֹן, לְכֵן דָּוִד דָּאֵג שֶׁהִתְהוּם לֹא תִשְׁטַף אֶת הָעוֹלָם מִהַמְּקוֹם הַזֶּה. וְכֵן הַכְּתֵל הַמְּעֵרְבִי שֶׁהוּא הַלוֹז שְׁבִלּוֹז קְשׁוּר לְדָוִד הַמֶּלֶךְ, כְּמוּבָא מִהַמְּדָרֵשׁ בְּסִפְרַת חֲבַת יְרוּשָׁלַיִם שֶׁהַכְּתֵל הַמְּעֵרְבִי נִבְנָה עַל הַיְסוּדוֹת שֶׁדָּוִד הַמֶּלֶךְ בָּנָה לְבֵית הַמְּקַדָּשׁ, לְכֵן אֵינוּ נִחְרַב לְעוֹלָם. וְכֵן מְצִינּוּ בְּגִמְטְרָא (סוּטָה מו:ו) **תַּנְיָא הִיא לוֹז שְׁצוּבְעִין בְּהַ תְּכֵלֶת**, וּמְצִינּוּ בַזֶּהר (שְׁלַח קעח:) **זוֹ הַתְּכֵלֶת הִיא סוּד שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ, הַגִּוֹן שְׁלָה יוֹצֵא מִדְּג שְׁהוֹלֵךְ בֵּינָם כְּנֶנֶת**. וְאִם נֹאמֵר שֶׁצְּבָעוּ אֶת הַתְּכֵלֶת בְּסִמְכוֹת מְקוֹם לְכַנְּנַת שְׁמֵשׁ לְקַחוּ אֶת זֶה, יוֹצֵא שֶׁהַעִיר לוֹז הִיא בְּסִמְכוֹת מְקוֹם לְכַנְּנַת הַמִּתְקַשֵּׁר לְדָוִד הַמֶּלֶךְ, כְּמוּבָא בַזֶּהר (שְׁלַח קעח:), **זוֹ הַתְּכֵלֶת הִיא סוּד שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ, וְהַגִּוֹן שְׁלָה יוֹצֵא מִדְּג שְׁהוֹלֵךְ בֵּינָם כְּנֶנֶת, וְעַל כֵּן כְּנֹר שֶׁל דָּוִד מִנְּגוֹן מֵאֵלֵיו**.

וְכֵן יַעֲקֹב אֲבִינּוּ נִלְחַם בְּלָבוֹן עַל יְדֵי קִלְוֹף מְקִלוֹת שֶׁל אֶגּוּזִים, בְּבַחֲיִנַת קִלְוֹף הַקִּלְפָה הַרוּחַנִית שֶׁל הָאֶגּוּז, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּפֶרֶק ל' פְּסוּק ל"ז שְׁמֵרְמֵז עַל הַלוֹז: **"וַיִּקַּח לוֹ יַעֲקֹב מִקָּל לְבָנָה לַח וְלוֹז וְעֶרְמוֹן וַיַּפְצֵל בָּהֶן פְּצָלוֹת לְבָנוֹת מַחֲשֵׁף הַלָּבוֹן אֲשֶׁר עַל הַמְּקִלוֹת"**. וְכָל הַמְּקִלוֹת מְרַמְזִים עַל בֵּית הַמְּקַדָּשׁ; מִקָּל **"לוֹז"** מְרַמֵּז עַל בֵּית הַמְּקַדָּשׁ שְׁנִקְרָא **לוֹז**, וּמִקָּל **"עֶרְמוֹן"** מְרַמֵּז עַל בֵּית הַמְּקַדָּשׁ שְׁנִקְרָא **אֶרְמוֹן**. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִרְמִיָּה ל, יח) **"וְאֶרְמוֹן עַל מִשְׁפָּטוֹ יֵשֵׁב"**. וְכֵן **"מִקָּל לְבָנָה"**, מְרַמֵּז עַל בֵּית הַמְּקַדָּשׁ שְׁנִקְרָא **"הַלְּבָנוֹן"**. וְכֵן **"וַיַּפְצֵל בָּהֶן פְּצָלוֹת"** מְרַמֵּז עַל הַכְּתוּב **"וַיִּצְאֵף הַבְּרָזֵל"** שְׁמִסְמַל אֶת הוֹצֵאת הַנִּיצוּץ שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִהַקִּלְפָה. וְכֵן הַשְׁתַּלְשֵׁלוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת **אֶגּוּזִים בְּרִזִּילָאִים** שְׁבָאִים מֵאַרְץ **בְּרִזִּיל**, וּמְרָאִים קְשֵׁר בֵּין הָאֶגּוּז לְבְרִזֵּל.

וְכֵן נִרְאֶה שֶׁהַשְׁתַּלְשֵׁל בְּגִשְׁמִיּוֹת אֶחָד מִסוּגֵי הָאֶגּוּזִים שְׁנִקְרָא אֶגּוּז **קִקוּס** בְּגִימְטְרִיָּא מְרַפְּבָה אוֹ חֲבָרוֹן שֶׁשֵׁם פֶּתַח גֹּן עֵדֶן וְחֲבָרוֹנִי הָעוֹלָמוֹת. וְכֵן הָאוֹתִיּוֹת אַחֲרֵי **קו"ס** שֶׁרֵשׁ **קִקוּס** הוּא כְּמִנְיָן **גִּימְטְרִיָּה** שְׁמִסְמַלֶּת חֲבָרוֹנִי עוֹלָמוֹת בְּתוֹרַת הַרְמֵז. וְכֵן רוֹאִים בְּאֶגּוּז הַקִּקוּס שְׁבַפְנִים הוּא **לָבוֹן** כְּשֶׁלֵּג וְטַעְמוֹ עָרַב, וּמִסְמַל אֶת הַלָּבוֹן הָעֵלְיוֹן שֶׁל הָעוֹלָמוֹת הַגְּבוּהִים בְּיֹתֵר, וְיֵשׁ

בו גם חלב שמסמל דרגות גבוהות, ומבחינך קלפתו קשה ושחורה ויש בה שעירות, ומסמלת את סוף הצמצום בתחית הקלפות. וכן השתלשל בגשמיות שעושים מחצאי קוקוס כלי נגינה, ונגינה מחברת עולמות כידוע. וכן מובא מהאדמו"ר ר' יחזקאל משינאווא זצ"ל שאגוז הקאקוס הוא ממצע בין צומח לחי, לכן יש עליו שתי נקדות, ונראה כפני חי. ואותם שבתוכם מים הם מין זכר, ואותם שבתוכם חלב הם מין נקבה. ורואים שהקוקוס מסמל חבורי עולמות של הצומח והחי.

משמעות הטעמים מספר 'פרדס רמונים' לרמ"ק.

נביא קצור דברים על משמעות הטעמים מספר 'פרדס רמונים' לרמ"ק על פי הזהר: (שער כט פ"א) הטעמים בשמם וצורתם הם אלו: זרקא, מקף, שופר הולך, סגלתא, פזר גדול, ירח בן יומו, קרני פרה, געיא, תלשא, אזלא, גרש, פסיק, רביע, שופר מהפך, קדמא, זקף קטן, זקף גדול, שלשלת, שני גרישין, תרי טעמי, דרגא, תביר, מאריך, טרחה, אתנח, רפה, דגש, יתיב, תרצא, שבלת, סבלת, מפיק ביהא, שבא געיא, געיא שבא, סוף פסוק. בבאור 'זרקא מקף שופר הולך סגלתא. [מנח זרקא מנח סגול] ראשונה 'זרקא' הוא המלכות ונקרא זרקא בהיותה נזרקה כלפי מקורה הנעלם ועולה ומתאחדת בסוד החכמה עד הפתח.

'מקף' נראה לי כי זה הטעם הוא בחכמה כמו הפתח הנרמזת בחכמה ואמנם הוא בסוד הדעת העומד ומקיף ומחבר ומיחד ב' המדות הם חכמה ובינה, ולשון מקף מלשון חבור כמו אין מקיפין ב' חביות. 'שופר' היא הבינה וכן היא שופר שעליה אנו אומרים תקע בשופר גדול לחרותנו כי בה החרות. ולשון שפר כי היא שפחה המשפרת אל הולך שהיא מניקה חלב לת"ת ומיפה אותו בהשפעתה. סגלתא ידוע שמן השופר יוצא אש ומים ורוח כי הקול כלול משלשתן שהם ג' יסודות אש מים ורוח והם גדלה גבורה ת"ת והם סגלתא שהם ג' נקדות.

'פזר גדול' הטעם הזה הוא העקר בתפארת עם כללות שש קצוות שבו ונקרא פזר גדול מלשון "פזר נתן לאביונים" כי הוא הזן ומפרנס לב' אביונים שהם יסוד עני ומלכות עני"ה ושניהם אביונים ותאבים לכל מה שישפיע ותנועתו קצת בתמיה להורות על חיותו עליון על כל הבגין וקצת מתמיה. ובמקום אחר פ"ש כי הפזר ביסוד. ואפשר לומר כי כל מה שארע ליעקב ארע ליוסף. כי אחר שהוא משפיע ביסוד נעשה היסוד מפזר ונוסף עוד.

'ירח בן יומו' פ"ש הרשב"י שהוא המלכות שהוא הירח ונראה לי כי הטעם שנקרא ירח בן יומו לפי שהיא מתנהרת מהתפארת שהוא יום שלם וזהו בן יומו.

'קרני פרה' הם נצח והוד שהם שתי קרנים זה אל הימין וזה אל השמאל ונקראים קרני פרה היא המלכות שנקראת פ"ה אדמ"ה כשהיא מקבלת מהגבורה.

'געיא' הטעם הזה מורה על התפארת שהוא סוד וא"ו אמנם מורה על יניקתו מן הדין שהוא גועה בו והוא דין חזק.

'תלשא תרצא' [תלישא קטנה תלישא גדולה] פ"ש הרשב"י כי התלשא אל השמאל ופ"ש בו ת"ל א"ש, ותרצא אל הימין. ונוכל לומר כי הרמז בשניהם אל היסוד. ונודע שהיסוד מקבל משני קוין, מהחסד אל

הימין ומגבורה אל השמאל. ולפיכך כשהוא מקבל מן הימין הוא תרצא לשון רצון, וכשהוא מקבל מהשמאל נקרא תלשא ת"ל א"ש.

'אזלא גרש' [קדמא ואזלא] פּרש הרשב"י שהם שתי זרועות. והנראה באלו הטעמים הוא כי הם הזרועות בעת התיחדם בת"ת אל קו האמצעי. ולכן נקרא האחד אזלא שהוא הימין כח חסד והרחמים הנשפעים מאליהם כדרךם והם הולכים בדרך הליכתם. אבל השמאל נקרא גריש שהוא כח הדין המגרש את עצמו ממקומו אל צד הרחמים.

'פסיק' הוא היסוד הפוסק ומבדיל בין העולם העליון לעולם התחתון.

'רביע' [מנח רביעי] פּרש הרשב"י כי הרביע רומז אל הבינה שהיא נקדה נעלמת ונקראת כן שהיא כאמא רביעא על בנן ותנועתו בעליה שרומז אל התפארת העולה להתעלם באם. נמצא הרביע הרמז בו אל התפארת מתעלם בבינה בהיות הבינה רובצת על הבנים.

'קדמא' הוא התפארת המקבל מן הדין להלקות לחיבים.

'זקף קטן' הוא החסד והדין לבד. ונקרא קטן בערוך שאין תגברת החסד על הגבורה.

'זקף גדול' פּרש הרשב"י כי השתי נקדות הם החס"ד והגבור"ה ולפיכך האחד למעלה להורות על תגברת החסד על הגבורה ולכן נקרא גדול מלשון גדלה.

'שלשלת' פּרש הרשב"י כי הוא בתפארת. ונוכל לומר כדי לחלק בין שלשלת לאזלא גרש כי השלשלת נרמז בתפארת בעת שקושר בין חכמה ובינה ובין גדלה וגבורה ובין נצח והוד דגוף וברית חשבינן חד, ומטעם זה בשלשלת ג' חטוטרות להראות קשר שלשה מקומות הללו בסוד ההכרעה, ומשפיע השפעתם עד למטה בסוד הנקדה התחתונה אשר בו שהוא סוד ההשפעה המתקבצת במלכות.

שני גרישין פּרש הרשב"י כי הם תרין דרועין ונוכל לומר כי הם תרי הזרועות נכללות בתפארת שהוא המכריע בין האש והמים והוא מטה אותם מיחדות כלפי חסד. ולכן שני גרישין הם שתי הזרועות שוים נוטה לצד הימין. ונקראת שני גרישי"ם מפני שמצדם נתחבבו שני גרושין גרוש בית ראשון וגרוש בית שני.

'תרי טעמי' [מרכא כפולה] פּרש הרשב"י שהם נצח והוד נוטים אל הימין להמשיך החסד והם מורים על הזכר הפוסק ירכיו להתיחד עם הנקבה שהיא אתנ"ח כמו שנתבאר.

'דרגא' נראה לי כי הדרגא הוא יחוד נצח והוד עם היסוד המיחדם והמזוגם והוא שליש השלשלת. ואפשר כי הדרגא הוא במלכות כי הוא מדרגה אחת ונקרא דרגא בהיות היחוד הזה בא על ידי היסוד.

'תביר' פּרש הרשב"י כי בתביר הוא יחוד ת"ת ומלכות לשבר ולהכניע הקלפות ולכן בא הנקדה לצד שמאל להורות אל תקף הדין שיניקתה מן השמאל ונוטה לצד הימין להורות כי הדין הזה הוא לטובה ולרחמים.

'מאריך טרחא' [מרכא טפחא] נראה לי בזה הטעם כי המאריך הוא מצד החסד והטרחא הוא הגבורה. או אפשר כי המאריך והטרחא הם משך החסד והתעוררות הדין אל המלכות להעירה אל הזווג.

'אתנח' [אתנחתא] פּרש הרשב"י במלכות והרמז כי היא מפשקת את רגליה לקבל זרע הזכר בעלה בשמחה ובטוב לבב כי ענין הזווג בישוב ובשתיקה לכן נקרא אתנח לשון ישוב וכן נגונו בשתיקה.

'רְפָה דָגֵשׁ' כְּבֵר בְּאֲרָנוּ בְּשִׁעְרֵים הַקּוֹדְמִים מְצִיאוֹת הַרְפָּה שֶׁהוּא סוּד הַרְחָמִים וּמְצִיאוֹת הַדָּגֵשׁ שֶׁהוּא סוּד הַדִּין, אָבֵל לֹא רַחֲמֵי הַחֶסֶד מִמֶּשׁ אֲלֵא הַרְפָּה הוּא סוּד הַתְּפָאֶרֶת שֶׁהוּא הַזְכָּר וּנְטִיתוֹ אֶל הַחֶסֶד וְהַרְחָמִים וְהַדָּגֵשׁ הוּא סוּד הַמְּלָכוֹת שֶׁהִיא הַנִּקְבָּה שֶׁנְּטִיתָהּ אֶל הַדִּין.

'יְתִיב' הוּא סוּד עֵכוֹב הַשֶּׁפַע בְּחֻמְהָ בְּסוּד "לְמָה ה'" תַּעֲמֹד בְּרַחוּק". וְכֵן כְּאֲשֶׁר הַדִּין מִתְּפַשֵּׁט וְהַעוֹלָם נִדוֹן הוֹפֵךְ פָּנָיו מִן הַשְּׂמֵאל אֶל הַיָּמִין וְהַחֶרֶב נוֹקֵם נוֹקֵם בְּרִית.

'שְׂבֵלֶת סְבֵלֶת' הַנִּרְאָה מִתּוֹךְ הַנִּקְבָּה הַזֹּאת הִיא הַרְמֵז שֶׁלָּהּ בְּבִינָה וְהִיא רְמֵז אֶל ג' קוּיִם הַנִּמְשָׁכִים מִמֶּנָּה שֶׁהֵם ג' אָבוֹת.

'מְפִיק בְּהָא' בְּזֶה הַטַּעַם מִתְגַּלֶּה סוּד הַי" מִן אֱלֹהִים שֶׁהִיא בְּבִינָה וְהִיא בְּחֻמְהָ תְּתַאֵה מְלָכוֹת. כִּי שְׁנֵי הֵם נִקְרָאִים אֱלֹהִים כְּדַפְרֵשָׁנוּ בְּשִׁעַר הַשְּׂמוֹת.

'שְׂבָא גְעִיָא' הוּא מִמֶּשׁ עַל דְּרֹךְ הַזְקָף גָּדוֹל, אֲלֵא שְׂאֵלוֹ הֵם לְמִטָּה בְּסוּד הַנִּקְוֹד לְהוֹרוֹת שְׁחֲזָרוּ שְׁתִּיחָם לְסוּד הַיָּמִין בְּסוּד הַרְחָמִים וְלִכֵּן תְּנוּעַת הַשְּׂבָא שֶׁהוּא דִין חֲזָרָה אֶל תְּנוּעַת פֶּתַח שֶׁהוּא רַחֲמִים שֶׁהוּא סֶדֶר הַזְכָּר הַמְתִּיחַד שֶׁהוּא הַגְעִיָא. עוֹד אֶפְשָׁר לֹמַר שֶׁהַשְּׂבָא גְעִיָא לְמִטָּה מוֹרָה עַל הַיָּסוּד הַמִּטָּה הַנִּצָּח וְהַהוּד לְצַד יָמִין כְּדַפְרֵשָׁנוּ בְּזִקְף גָּדוֹל, וְזֶה יִתְהַפֵּךְ לְגְעִיָא שְׂבָא לְעֵתִים שֶׁהוּא מִטָּה הַנִּצָּח וְהַהוּד לְצַד שְׂמֵאל בְּסוּד שֶׁהוּא נוֹטָה לְצַד הַדִּין.

'סוֹף פְּסוּק' נִרְאָה לִי שֶׁהוּא הַיָּסוּד כְּמוֹ הַפְּסִיק עֲצָמוֹ, אֲלֵא שֵׁישׁ חֲלוּק גָּדוֹל בִּינֵיהֶם כִּי הַפְּסִיק יֵשׁ אַחֲרָיו מְלָכוֹת מְדַרְגָּה עֲשִׂירִית בְּסוּד מְצִיאוֹתָהּ לְמִטָּה אַחַר מְעוּט וְהַיָּסוּד תְּשִׁיעֵי לְאַצִּילוֹת. אָבֵל סוֹף פְּסוּק מוֹרָה שֶׁהוּא עֲשִׂירִי וְהַמְּלָכוֹת הִיא בְּסוּד "וְהִיָּה אֹר הַלְבָנָה כְּאֹר הַחֲמָה" וְהַיָּסוּד עֲשִׂירִי סוֹף הַאֲצִילוֹת וּמְפִסִּיקוֹ וְאִין לְמִטָּה מִמֶּנּוּ אֲלֵא סוּד הַפְּרֻבִּים שֶׁהַפְּסָא נִכּוֹן עֲלֵיהֶם שֶׁהֵם מְטַטְרוֹן סְנַדְלָפוֹן וְאִינָם תְּלוּיִים בְּכֶתֶב אֲלֵא הֵם ב' נִקְדוֹת זו עַל גַּב זו.

מִשְׁמַעוֹת הַטַּעֲמִים מִרמ"ד וּוְאֵלֵי זצ"ל.

הַרמ"ד וְאֵלֵי מְבֵאֵר בְּאוֹפֵן אַחַר (סֵפֶר הַלִּיקוּטִים ע' שְׁלו) כְּבֵר יְדוּע שֵׁישׁ ד' בַּחֲיִנוֹת: ט'עֲמִים נ'קוֹדוֹת ת'גִּין א'וֹתִיּוֹת, וְהַטַּעֲמִים הֵם בְּאֵבָא, נְקוֹדוֹת בְּאֵימָא, תְּגִין בְּז"א, וְאוֹתִיּוֹת בְּנוֹק'. אֵךְ דַּע כִּי גַם בְּכָל פְּרָצוֹף וּפְרָצוֹף בְּפָנֵי עֲצָמוֹ יֵשׁ בּוֹ כָּל הַד' בַּחֲיִנוֹת הַנִּזְכָּרִים. דֶּרֶךְ מִשָּׁל בְּנוֹק' עֲצָמָה, יֵשׁ בַּחֲיִנֵּת הַטַּעֲמִים בַּחֲמָה שְׁלֵה, נְקוֹדוֹת בְּבִינָה שְׁלֵה, תְּגִין בְּת"ת שְׁלֵה, וְאוֹתִיּוֹת פְּשוּטוֹת בְּמִלְכוֹת שְׁלֵה, כִּי אִין בְּכָלֵל אֵלֵא מָה שְׁבִפְרֵט וְאִין בְּפֵרֵט אֵלֵא מָה שְׁבְכָלֵל. וְהֵנָּה בְּעִנִּין הַטַּעֲמִים כְּבֵר יְדוּע שֵׁישׁ מֵהֶם ג' בַּחֲיִנוֹת: מְלָכִים מְשֻׁרְתִּים וְעַבְדִּים הַנִּקְרָאִים קוֹצִים, וְלִפִּי מָה שְׁנִרְאָה לְעִנִּיּוֹת דַּעֲתִי, הַמְּלָכִים הֵם בְּג"ר, הַמְּשֻׁרְתִּים בְּג' אֲמַצְעִיּוֹת, וְהַעַבְדִּים הַנִּקְרָא קוֹצִים בְּג' תַּחְתּוֹנוֹת. וְהַטַּעַם שְׁנִקְרָא "קוֹצִים" מִפְּנֵי שֶׁהַרְגָּלִים הֵם הַיּוֹרְדִים אֶל הַקְּלִיפּוֹת כְּקוֹצִים כְּסוּחִים בְּאֵשׁ יִצְתוּ.

וּבַתְּחִלָּה נִדְבַר בְּעִנִּין הַמְּלָכִים שֶׁהֵם זְרָקָא רֵאשׁ הַמְּלָכִים. וְאוֹלֵי שֶׁהִיא סוּד א"א, שְׁזוֹרֵק מִטּוֹבוֹ לְכָל הַסְּפִירוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת, זָקֵן אַהֲרֵן שִׁיּוֹרֵד עַל פִּי מְדוּתָיו. שְׂרִי אוֹ סְגוּלְתָא בְּכָלֵל, הוּא סוּד חֲבוּר שֶׁל ג' רֵאשׁוֹנוֹת, וְלִכֵּן הוּא בְּדַמּוֹת סְגוּלָּה שֶׁל ג' נְקוֹדוֹת מְחוּבְרוֹת. וּבְפֵרֵט, הוּא סוּד אֲבָא, שֶׁהַשְּׂכִינָה סוּד כְּתָר

מלכות שורה עליו והוא סגולתו, בסוד "ואתם תהיו לי סגולה מכל העמים" שאין דבר רע נוגע בו, דאיהו טמיר וגניז.

פזר גדול היסוד שלו, שהוא המפזר הגדול לכל הספירות התחתונות ונוסף בו תמיד מצד א"א, והוי נהר שאינו פוסק והולך. גם יש לומר שהוא בחיבור יסוד אימא שאינו מתפרט לעלמין, ומפני זה גם הוא נקרא "פזר גדול" פזר מצד עצמו, וגדול מצד אבא, וכלא רזא חדא.

קרני פרה נצח הוד של אמא עילאה, שהוא נקרא פר והיא נקראת פרה, והם בסוד קרנות המזבח. תלישא גדולה יסוד אמא, שהשפע נתלש ממנו ויורד אל התחתונים, וכנגדו תלישא קטנה ביסוד הנוק' שהוא מן המשרתים. אזלא במלכים הוא סוד השפע שנוסע ממקומו והולך למטה, וכנגדו קדמא במשרתים שעולה ונוסע ממקומו לקבל אותו.

רביע מלשון רביעא, הוא סוד הזיווג שנעשה למעלה ועדיין אינו נשלם לרדת ולהשפיע. שני גרישין סוד חו"ג המתחברים בסוד הזווג, וגורשים אותם הב' הקליפות הנאחזים בהם, שהם רגל השור והחמור. פסק כשנפסק הזווג, ויגיד עליו רעו שהוא לגרמיה שדומה לו, ומשמעו שאחר הזווג כל בחינה ובחינה עומדת לעצמה זה הופך פניו לכאן וזה הופך פניו לכאן.

זקף גדול סוד היסוד עצמו כשהוא מזדקף וקם לתכלית הזווג, בסוד "כי שבע יפול צדיק וקם", וכנגדו זקף קטון, הגדול יסוד אבא והקטון יסוד הזעיר.

טרחא סוד הטורח והעמל שעמלים דרגין קדישין לעשות הזיווג המבוקש, מפני הקליפות המתמצעים. ואחריה יבא אתנח כשיתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם.

תביר סוד הגבורות שמשברים את כח הבוגדים הלוחמים, וכנגדו במשרתים דרגא שהוא סוד התחתון שעולה אחר כך, על ידי הגבורות עצמם שפנו לו דרך והרימו מכשול ומעלים אותו למקומו.

שלשלת סוד חוט אין סוף שיוורד דרך המדרגות וקושר אותם, אחד באחד יגשו יתלכדו ולא יפרדו. והוא גם כן סוד יב"ק אה"ה הו"ה ואדנ"י שיוורד בדרך ישר וקושר קשרין ומייחד דרגין.

יתיב ואחריו סוף פסוק סוד יסוד ומלכות, "יתיב", הוא היסוד שעומד בתוך המלכות לסעדה ולתמכה במשפט, ומלכות עצמה נקראת "סוף פסוק" כי היא סופא דכל דרגין.

שופר ישר שופר הפוך שהם סוד המשרתים שניהם מצד שמאל, "שופר ישר" הוד דדכורא אור הישר, וכנגדו "שופר הפוך" הוד דנוק' שהוא סוד אור חוזר. ותוקעים שניהם מצד שופר הגדול שהוא סוד הבינה, ומערבים את השטן ומבריחים את החיצונים. או אפשר גם שיהיו "שופר ישר ושופר הפוך" שהם סוד המשרתים, בג' אמצעיות גבורה דנוק' וגבורה דדכורא, וכנגדם בעבדים או קוצים, "שופר מכרבל ושופר עלוי" שהם סוד הנזכר למעלה הוד דדכורא והוד דנוק'.

גם אפשר לומר ש"זקף גדול" הוא סוד החסד דדכורא, ו"זקף קטון" חסד דנוק', ושניהם הפירושים כאחד טובים לרואי השמש.

ירח בן יומו שמשרתת לקרני פרה בלבד, היא סוד המלכות דנוק' או עילאה או תתאה, שמשרתת לנצח הוד שלה שהם קרנותיה. תרין חוטרין סוד חו"ג דנוק', שהם כנגד שני גרישין חו"ג דדכורא, ושייך בהם הענין הראשון בסוד הנזכר לעיל.

מאריך המשרת לטרחא או לסוף פסוק, ונקרא גם כן "מתג" הוא סוד הקו האמצעי, שתלוי יפה לפי הסוד הנזכר. סחפא שהוא בדמות אתנח וממלא מקומו, להפיק איזו מנוחה, אך אינה שלמה כמו האתנח, וסוד המאיילא שהוא האחרון מן הקוצים, סודו גם הוא קו המכריע, להאריך קצת אך לא כמו המאריך עצמו, כי זה בדרגין תתאין בלבד, ומאריך עילאין, ודי בזה עד אשר ירחיב ה' לנו ופרינו בארץ.

הנקודות הם סוד הזווג התחתון של רוח ונפש ז'ו', כי התיבה היא סוד הנפש, והניקוד סוד הרוח המביאה, ולכן נקראים תנועות מלשון נענוע. והמשקל אל השיר על ידי התנועות, שהם במקום הפייר"י של הלועזים. וזה סוד שאמר יעקב על עצמו שהיה "לרגל המלאכה ולרגל הילדים" כי "המלאכה" היא סוד הנוק' נפש, "והילדים" נר"ה, והוא הת"ת, סוד הרוח המוציא והמביא כרגל הנושא את הגוף, נמצא שהוא עצמו היה לרגל.

והטעמים הם סוד זווג העליון של או"א, כי על ידי הטעמים הנועם אל השיר, והוא דבר עליון ורוחני מאד שכל ידו מתדבקת הנפש בשרשה, אלא שבעונותינו הרבים אבדה חכמה מפנים ואין אנחנו יודעים איך היה משקל השיר האמיתי שהיו נוהגים קדמונינו, והוא היה על ידי התנועות בלי ספק. וכל שכן שלא ידענו נועם הטעמים ומשפטם שהם במקום הנוט"י מוזיקאל"י של הנוצרים בלי ספק, אלא שאין אתנו יודע על מה נתייסד טוב טעמם, ואיך יהיה משפט כל אחד מהם, כי אם אותו המעט מזער שנוהגים בכל קהלה וקהלה ובכל עיר ועיר כדי שלא לאבדנו באורך גלותנו ועוצם דלותנו, ולא נהיה לבוז בכל העמים, ומן המעט יוכל האדם להקיש אל המרובה שנכלל בהם. רק זה נוכל לומר עליהם, שנועם כל טעם וטעם יהיה בלי ספק כמו שמורה שמו אשר נקרא לו, דרך משל: הזרקא שזורקים הקול, השרי שנחים בו, הפזר שמפזרים את הקול, הזקף שמרימים את הקול, ואם הוא גדול הרמת הקול גדולה, ואם הוא קטון הרמתו קטנה, ומזה תקיש אל השאר.

הָאוֹת הַ446 מִתְחִילַת הַתּוֹרָה כְּמִנְיַן מְרוֹר הִיא הָאוֹת

ב' בַּפְּסוּק "וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב".

מוֹבָא בַּלְק"ת (חוקת סב.) דָּאִין רַע יוֹרֵד מִלְּמַעְלָה. וְכָל הַיְסוּרִים וְהַרַע שְׂבָאִים עַל הָאָדָם, בְּאֶמֶת בְּשֵׁרֶשׁם הֵם טוֹב מְאֹד, וְלֹא רַק שְׁהֵם טוֹב, אֲלָא שְׁטֻמוֹנוֹת בָּהֶם טוֹבוֹת יוֹתֵר נְעֻלוֹת מְאֹשֶׁר בְּחֻסְדִּים, רַק שְׁלֹא בָּא לִיְדֵי גְלוּי וְעֲדִין אֵינּוּ מְשֻׁג. וְכֵן מְצִינּוּ בַּזֶּהָר (יתרו סח:) "וְהִנֵּה טוֹב", זֶה צֵד הַיָּמִין, "מְאֹד", זֶה צֵד הַשְּׂמָאל, "טוֹב" זֶה מְלֶאֶךְ הַחַיִּים, "מְאֹד", זֶה מְלֶאֶךְ הַמְּנוֹת, וְהַלֵּל סוֹד אֶחָד, סוֹד הוּא לְאֵלוֹ שְׁמִסְתַּכְלִים בְּסוֹד הַחֻכְמָה, רוֹאִים שְׁהַשְּׂמָאל וְהַרַע וְהַמְלֶאֶךְ הַמְּנוֹת, הֵם בְּבַחֲיַת "טוֹב מְאֹד", מֵה שְׂאִין כֵּן, הַיָּמִין וּמְלֶאֶךְ הַחַיִּים, הֵם רַק בְּבַחֲיַת "טוֹב". וְכֵן מְצִינּוּ בְּגִמְרָא (ברכות י) עַל דָּוִד הַמֶּלֶךְ נִסְתַּכַּל בְּיוֹם הַמִּיתָה וְאָמַר שִׁירָה. וְכֵן מִיתָה ר"ת הַכְּתוּב (תהלים צז, א) "הוֹי" הַ מְלֶאֶךְ תִּגְלַת הָאָרֶץ, וְכֵן ס"ת הַכְּתוּב (דברים ז, ח) "כִּי מֵאֲהַבַת הוֹי" אֶתְכֶם". מְקוֹם אֶחָד וְתִרְאֶה הַיְבֻשָּׁה" בְּצֻרוֹף שְׁתֵּי מַלְיִם. וְכֵן הָאוֹת הַ446 מִתְחִילַת הַתּוֹרָה כְּמִנְיַן מְרוֹר הִיא הָאוֹת ב' בַּפְּסוּק (בראשית א, יב) "וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב". וְזֶה לְשׁוֹן הַסֵּפֶר 'אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל' (פסח) וְעֲנִין הַמְּרוֹר מִדְּכָתֵב לָנוּ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מְצוֹת עֲשֵׂה לְאֶחָד הַמְּרוֹר לְזָכֵר "וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם", שְׁמַע מִיְנָה שְׁזָהוּ גַם כֵּן

מעניני הגאולה ובלא זה לא היה הגאולה וזהו עקר מוחין דגדלות. והוסיף הרה"ג ר' א. ה. שליט"א שלכן מובא ברמ"א (או"ח תעא) שיש מנהג לא לאכול מרור בערב פסח כדי לאכול את המרור לתיאבון, לרמז שצריך לגלות את הטעם הפנימי הטעים שיש במרור שהוא הטוב הטמון בגבורות.

מובא ב'תורה אור' (נח ט:) **מדת הדין הוא בחינת גבורה, לשון תגברת, שפח החיות מאור אין סוף בא בהתגברות יותר מבחינת החסד, שהוא נמשך למטה מטה, אבל הוא בא בבחינת קרירות, מה שאין פן בחינת גבורה שפא החיות מאור אין סוף בהתגברות רב למאד, על פן ממילא כשפא בדרך השתלשלות למטה נעשה בחינת דין, שאינו ראוי לקבל ההשפעה, מפני שהחיות נמשך בהתגברות רב, מה שאין פן בחינת חסד שפא החיות בקרירות, יוכל למשך ולהתפשט מטה מטה. וכן מובא בפרוש ה'מתוק מדבש' על הזהר (פקודי רכז:) שגשמות ששרשן מהגבורות שבדעת דז"א, חשובות ומעלות יותר מהנשמות ששרשן מהחסדים שבדעת דז"א. וכן מובא ב'תורת מנחם' (טו ע' 216) שהדם והאש מסמלים את מדת הגבורה, דבהם מתגלה תגברת החיות בעולם, כמו שרואים שהדם הוא הנפש, וכן אש מתפשטת מהר, לעמת מים שמסמלים חסד שנמשכים קמעא קמעא. וכן מצינו בזהר (בראשית כד:) שהטעם "רביעי" שהנגון שלו יורד ונחלש, הוא בבחינת חסד, והטעם "זקף גדול" שהנגון שלו הולך ומתגבר, הוא בבחינת גבורה. וכן מצינו בזהר (תרומה קסח:) **"אף טוב וחסד ירדפוני", טוב כולל הפל בתוכו ולא מתפשט למטה, חסד יורד ומתפשט למטה.** רואים שמדת הגבורה המצמצמת היא נקראת טוב, והחסד נקרא חסד ולא נקרא טוב. וכן מצינו בזהר (השמטות רנג.) **"ה יראה ר"ה אהבה.** רואים ש"ה של שם הוי"ה, מרמזות על מדת היראה ששיכת למדת הגבורה. והו"ה של שם הוי"ה שהן דרנה נמוכה יותר, מרמזות על מדת האהבה ששיכת למדת החסד. וכן **יראה** מרמזת בתורה בכל מקום שכתוב **"ויקרא אלהים"** בדלוג שתי אותיות, דיראה ושם אלהים שיכים למדת הדין. והוסיף הרה"ג ר' מ. פ. שליט"א שיש רמז בכתוב (תהלים קמה, ג) **"גדול ה' ומהלל מאד ולגדלתו אין חקר",** מדת החסד נקראת גדלה, וחקר אותיות קרח המסמל את שרש הדין. והתגברות החסד עד אין חקר היא דוקא דרך הגבורה שהיא בחינת קרח. וכן (תהלים קמה, ג) **"גדול הוי"ה ומהלל מאד ולגדלתו אין חקר"** ר"ת **גומ"י** המסמל דבר שנמתח ומתפשט עד **אין חקר.****

וכן שמעתי מהרה"ג ר' מ. פ. שליט"א **שסנגור** בגימטריא אחד יותר **מקטגור.** ומבאר לדברינו שהחסד חזק יותר והוא גובר. ובאפן אחר נראה לבאר שיש כאן רמז **שקטגור** עם **הכולל** בגימטריא **סנגור,** כי כולל מסמל את השרש, כמובא מהרי"א חבר זצ"ל (פתחי שערים מ"ד ומ"ו פ"ז), שכולל מסמל את שרש המלה והשרש של הקטגור הוא גם מהחסד של הסנגור, כפי שבארנו במאמרי 'מעלת הגבורות' ששרש הגבורות מהחסדים. וכן השתלשל השם של מרור חסה, לרמז שהמרור בא מהרחמים הגדולים שחס הקב"ה על ישראל, וכן הר"ת של הד' מיתות בית דין שרפה חנק סקילה הרג ר"ת **שחס"ה** שמתוך שחסה התורה על נפש האדם, נתנה לו אפשרות להתקן על ידי ד' מיתות. וכן **גיהנם** עם הכולל בגימטריא **מדינה.** לרמז ששרש הגיהנם שנגמז בכולל הוא במדת הדין. וכמו שאומרים בתפלה **מדינה של גיהנם.**

וכן מובא בספר 'תולדות יעקב יוסף' (בראשית א) בשם הבעש"ט שהכתוב (שמות טו, ט) **"אמר אויב ארדף אשיג אחלק שלל".** יש בו ה' אלפי"ן בראשי התבות לרמז שבתוך הדיפות והצרות מסתתר אלופו של עולם. ואות א' מסמלת גלוי אלקות בדרגה הגבוהה ביותר. כמובא בספר 'מאור עינים' (חיי שרה). וכן מובא בספר 'לקוטי לוי יצחק' על הכתוב (שם סט, יד) **"אלהים ברב חסד",** ששם **"אלהים"** המסמל את מדת הגבורה, הוא החסד הגדול, **"ברב חסד".** וכן הפלל של חז"ל **אין מעוט אחר מעוט אלא לרבות** מרמז שפכל שיהיה **צמצום אחר צמצום** יותר גדול, התכלית היא **לרבות** את החסד. וכן רואים בתרגום יונתן בן עוזיאל על הכתוב (דברים יא, כו) **"ברכה וקללה",** הוא מתרגם **ברכתא וחילופה.** היינו

שְׁהַקְלֵלָה אֵינָהּ הַיְפָךְ הַבְּרָכָה, רַק חֲלוּף, שֶׁהוּא אוֹתוֹ דָּבָר שֶׁמִתְחַלֵּף לְצוּרַת בְּרָכָה אַחֲרַת. וְהוֹסִיף הַרַה"ג ר' ש. רִיִּסְקִין שְׁלִיט"א שְׁגִבּוּרוֹת בְּגִימָטְרִיָא כָּל מַאי דְעֵבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עֵבִיד. וְהוֹסִיף הַרַה"ג ר' יוֹסֵף סוֹפֵר שְׁלִיט"א שֶׁב' פְּעָמִים חֲשָׁד בְּבַחֲנֵינָת מַעוּט אַחַר מַעוּט בְּגִימָטְרִיָא שְׁשׁוּן.

וְכֵן שִׁמְעֵתִי מִהַרַה"ג ר' אַבְרָהָם אֲגָשִׁי שְׁלִיט"א שֶׁנֶּסֶח הַתְּפִלָּה אָמַת וְיִצְיָב וְנִכּוֹן וְקִיָּם וְיִשָּׁר וְנֶאֱמָן וְאָהוּב וְחִבִּיב וְנִחְמָד וְנִעִים וְנוֹרָא וְאֲדִיר וְמִתְקָן וְמִקּוּבָל וְטוֹב וְיָפָה הַדְּבָר הַזֶּה עֲלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד אָמַת בְּגִימָטְרִיָא 4321 וְיֵשׁ כָּאֵן רִמְזוּ שְׁגָם אִם הַמִּסְפָּרִים הוֹלְכִים מִהַסּוּף לְהַתְחִלָּה מִ4 לִ3 וְכוּ', הֵינּוּ סִמּוֹל לְמִדַּת הַדִּין בְּבַחֲנֵינָת אַחֲוֹר, הַכֹּל אָהוּב וְחִבִּיב וְנִחְמָד וְנִעִים וְנוֹרָא וְאֲדִיר וְמִתְקָן וְמִקּוּבָל וְטוֹב וְיָפָה וְכוּ' בְּתַכְלִית הַחֶסֶד.

וְכֵן רוֹאִים שֶׁבְּסוּגִיָא שְׁפוּתַחַת אֵת מַסַּכַת פְּסָחִים הַגְּמָרָא דְנָה בְּכַמָּה דְפִים הָאִם אֹר פִּירוּשׁוֹ יוֹם אוֹ לֵילָה, וְהַמִּסְקָנָא שְׁאוֹר פִּירוּשׁוֹ לֵילָה וְלֹא יוֹם. וְאֶחָד הַרְאִיּוֹת מִהַמְשַׁנָּה שֶׁם אֹר לְאַרְבַּעָה עֶשֶׂר בּוֹדֵקִין אֵת הַחֲמֵץ. וְלִכְאוּרָה מְדוּעַ סוּגִיָא זֹו פּוּתַחַת אֵת מַסַּכַת פְּסָחִים וְמָה הַשִּׁיכוֹת לְפַסַח. וּמְבוֹאֵר לְדַבְרֵינוּ כִּיּוֹן שֶׁפַּסַח הוּא זְמַן הַחֶסֶד שֶׁל הַשָּׁנָה זֶה הַזְמַן לְדוֹן מָה הוּא הַחֶסֶד הָאֲמִיתִי, הָאִם יוֹם אוֹ לֵילָה, הֵינּוּ הָאִם הַחֶסֶד שִׁיּוּצָא מִתּוֹךְ הַגְּבוּרָה הוּא הָאוֹר הָאֲמִיתִי אוֹ הַחֶסֶד שִׁיּוּצָא בְּתוֹךְ הַחֶסֶד הוּא הַחֶסֶד הָאֲמִיתִי, וְהַמִּסְקָנָא שְׁאֵכֵן הַחֶסֶד שִׁיּוּצָא מִתּוֹךְ הַגְּבוּרָה בְּבַחֲנֵינָת לֵילָה הוּא הַחֶסֶד הָאֲמִיתִי, וְלוֹ רְאוּי לְקְרוּא אֹוֹר, וּמְבִיאִים רְאִיָה לְזֶה מִפְּתִיחַת מַסַּכַת פְּסָחִים שֶׁהִיא בְּעֵצָם מַסַּכַת הַחֶסֶד.

כּוֹס חֲמִישִׁי כִּנְגַד קוּצוֹ שֶׁל יו"ד, וְכִנְגַד הַשַּׁבַּת

הַחֲמִישִׁית שַׁבַּת הַגְּדוֹל.

מְצִינוּ בְּיַרְוֶשְׁלַמִי' (מַגִּילָה כֹה): רַבִּי לְוִי בְּשֵׁם רַבִּי חֲמָא בְּרַ חֲנִינָה אֵין מְפָסִיקִין בֵּין פְּרָה לְהַחֲדָשׁ, אָמַר רַבִּי לְוִי סִימְנִיהוֹן דְּאֵילִין פְּרָשְׁתָא בֵּין הַכּוֹסוֹת הַלְלוּ אִם רָצָה לְשִׁתּוֹת יְשִׁתָּה, בֵּין הַשְּׁלִישִׁי לְרַבִּיעִי לֹא יְשִׁתָּה. וְרוֹאִים שֶׁרַבִּי לְוִי מְקַשֵּׁר אֵת הַד' פְּרָשִׁיּוֹת לְד' כּוֹסוֹת שְׁשׁוּתִים בְּלֵיל פְּסַח, וְכַשֵּׁם שְׁאֵין מְפָסִיקִין לְשִׁתּוֹת בֵּין כּוֹס שְׁלִישִׁי לְרַבִּיעִי, כֵּן אֵין מְפָסִיקִין בֵּין פְּרָה לְהַחֲדָשׁ שֶׁהֵן הַשְּׁלִישִׁית וְהַרְבִּיעִית בְּד' הַפְּרָשִׁיּוֹת. וּבַסֵּפֶר 'אוֹר לְשִׁמִּים' מְבַאֵר שֶׁהֵם כִּנְגַד ד' אוֹתִיּוֹת הו"ה מִהַסּוּף לְהַתְחִלָּה, לְכֵן בְּשִׁתִּים הָאֲחֲרוֹנִים אֲסוּר לְהַפְסִיק כִּי הֵם כִּנְגַד י"ה שֶׁל שֵׁם הו"ה שֶׁהֵם תְּרִין רַעִין דְּלֹא מִתְפַּרְשִׁין. וְהוֹסִיף הַרַה"ג ר' פִּנְחָס ל. שְׁלִיט"א שְׁכַמו שְׁד' כּוֹסוֹת יֵשׁ לָהֶם כּוֹס חֲמִישִׁי שֶׁהוּא כִּנְגַד קוּצוֹ שֶׁל יו"ד סְפִירַת הַכְּתָר, וְכִנְגַד וְהַבְּאִתִּי שֶׁמְדַבֵּר עַל הַגְּאוּלָּה הַעֲתִידָה. כֵּן ד' פְּרָשִׁיּוֹת יֵשׁ לָהֶם שַׁבַּת חֲמִישִׁית שֶׁנִּקְרָאת שַׁבַּת הַגְּדוֹל שֶׁהִיא כִּנְגַד קוּצוֹ שֶׁל יו"ד. וְנִקְרָאת הַגְּדוֹל בְּגַלּל הַפְּסוּק בַּהַפְטָרָה שֶׁמְדַבֵּר עַל הַגְּאוּלָּה הַעֲתִידָה "לִפְנֵי בַּא יוֹם ה' הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא". וְכֵן חֲדָשׁ נִיסָן שֶׁשֵׁם הו"ה כְּסִדְרוֹ בְּבַחֲנֵינָת פְּנִיָם מְאִירָה בּוֹ הָאֵרַת הַכְּתָר. וְכֵן בְּלֵיל פְּסַח שֶׁהוּא הַלֵּילָה שֶׁל הַגְּאֻלָּה אוֹמְרִים מְצָה זֹו עַל שׁוּם מָה, מְרוֹר זֶה עַל שׁוּם מָה, לְרִמְזוֹ שֶׁמִּשְׁתַּוְּקָקִים לְטַעֲמֵי תוֹרָה שֶׁהֵם בַּחֲנִינָת כְּתָר. וְכֵן נִיסָן בְּגִימָטְרִיָא טַעֲמִים. וְכֵן בְּפַסַח קוֹרִין אֵת מְגִלַת שִׁיר הַשִּׁירִים מְאוּתָה סְבָה. וְהוֹסִיף הַרַה"ג ר' יוֹאֵל טִיטְלְבוּיָם שְׁלִיט"א שְׁאוֹת ס' שֶׁל נִסָן מְרַמְזֵת עַל הַפְּנִיָם, וְשִׁתִּי אוֹתִיּוֹת נ' מְרַמְזוֹת עַל שְׁתֵּי הַפְּאוֹת מְשִׁנֵּי צְדֵי הַפְּנִיָם. וְהוֹסִיף הַרַה"ג ר' א. ה. שְׁלִיט"א שֶׁהַקְּשֵׁר בֵּין נִיסָן לְפְנִיָם נְרַמְזוֹ בְּפִתּוּב (תְּהִילִים ד, ז) "נִסָּה עֲלֵינוּ אוֹר פְּנִיךָ ה'".

שר המשקים תפקידו למזוג את הכוס מלשון זווג.

מובא בספר 'גלגולי נשמות' לרמ"ע מפאנו (אות ש') שר האופים הוא השליש, אשר נרמס בשער וימת כדבר אלישע, כי אמר "והנה ה' עשה ארבות בשמים", ונלא האמין בנבואת אלישע שה' ישפיע פרנסה לישראל, ובעינו ראה ומשם לא אכל, כי נרמס בשער וימת, וגם פעם אחרת לא סר מעינו רעה על ישראל, בענין פסח מעוכין כי נתמעה פעם אחרת, כי עינו ראה בהם לראות כל כך אוכלסין כנזכר במסכת פסחים, וקראו לאותו פסח, פסח מעוכין. מובא ב'שער הפסוקים' להאריז"ל (וישב ע' צ') שפרעה הוא בבחינת הערף והוא משפיע לג' שרים שנמצאים בגרון, שר המשקים הוא בחינת קנה שנמצא בימין, שר האופים בחינת וטט שנמצא בשמאל, ושר הטבחים הוא בחינת הירידים שבאמצע. ורואים ששר האופים מסמל את הצנור השמאלי שמשפיע את המאכל והפרנסה לכל שבעים האמות שמקבלים מפרעה כדבארנו במאמר 'חשמל מילה'. ויצא לפי דברי הרמ"ע מפאנו ששר האופים בא בגלגול עוד שתי פעמים, ובכל ג' הפעמים הוא נהרג כשעינו היתה צרה בפרנסתו של ישראל. כשהיה שר האופים הוא חלם על גלות ישראל שאמות העולם עושקים את ממונם של ישראל, כמובא ב'אור החיים' (בראשית מ, טז) **"וינא שר האפים, הראהו הגלות של ישראל אשר יאכלו האמות הנמשלים לעופות, כאמרו "וירד העיט על הפגרים", את ישראל הרמוזים ללחם דכתיב "אכלי עמי אכלו לחם". והחלום הזה הוביל את יוסף להיות מלך במצרים ולהשפיע פרנסה לישראל, ומהחלום הזה השתלשלו כל גלות וגאלת ישראל ממצרים עם כל השפעות הפרנסה שבאו משם. בגלגולו השני הוא היה השליש שלא האמין בנבואת שפע הפרנסה של ישראל, ומת בזמן שקבלו את השפע. ובגלגולו השלישי הוא נסה להכניס עין רעה באוכלסין של ישראל שבאו להקריב קרבן פסח בהר הבית, ולעורר את שפע הפרנסה לישראל, ונמעה למות. וכמו שבגלגולו הראשון העוף **אכל את בשרו, כמו שכתוב (בראשית מ, יט) **"ואכל העוף את בשרו"**. כך בשני הגלגולים הבאים **בשרו נמעה**. לרמז שעינו היתה צרה בגשמיות של ישראל הנרמזת בבשר, ולכן נענש בבשרו. (בבאור זה סייעני הרה"ג ר' חיים צבי לרפלד שליט"א).****

כתוב (שם מ, טז) "וינא שר האפים כי טוב פתו ויאמר אל יוסף אף אני בחלומי והנה שלשה סלי חרי על ראשי: ובסל העליון מפל מאכל פרעה מעשה אפה והעוף אכל אתם מן הסל מעל ראשי: ויען יוסף ויאמר זה פתונו שלשה הסלים שלשת ימים הם: בעוד שלשת ימים ישא פרעה את ראשו מעליך ותלה אותו על עץ ואכל העוף את בשרך מעליך". נראה דשלשה סלי חרי מרמזים על ג' הגלגולים שלו, הסל העליון מרמז על מיתתו בגלגול הראשון כפי שיוסף פתו לו, ואחר כך היו לו עוד שני סלים באותו סוד כפי שבארנו. וכן מובא ברש"י שם (טז) **"סלי חרי" סלים של נצרים קלופים חורין חורין ודרך מוכרי פת כסנין לתתם באותן סלים**. ויתכן שסלי לחם מחררין מרמזים על המצה שהיא לחם מחרר, שבזכות כח המצה שמשפיעה פרנסה לישראל, הוא נהרג ג' פעמים.

והוסיף הרה"ג ר' פנחס ל. שליט"א ששר המשקים היה הלעומת זה של שר האופים, וכמו ששר האופים ראה את הגליות, שר המשקים ראה את הגאולות, כמובא במדרש (ב"ר פח, ה) **"וכוס פרעה ביד", מכאן קבעו חכמים ד' פוסות של ליל פסח כנגד ד' גאלות שנאמרו במצרים והוצאתי וגאלתי ולקחתי, רבי שמואל בר נחמן אמר כנגד ארבע פוסות שנאמרו כאן, "וכוס פרעה ביד", "ונתת כוס פרעה וגו'". וכן שר המשקים תפקידו למזוג את הכוס מלשון **זיווג**, מאידך שר האופים מרמז על זמן הגלות שעדין נמצאים בתוך התנור הלוהט. וכן רואים בכונות הרש"ש לבריתצ מילה שעיקר השפע עובר בזמן **מזיגת** הכוס. וכן מובא ב'שער הפננות' להאריז"ל (שבת ע' עז וע' עט) שקדוש של שבת ממשיך שפע מהיסוד למלכות באפן שהמקדש מסמל את הזכר והפוס מסמלת את הנקבה, והיו הנמזג לכוס הוא השפע שעובר מהזכר לנקבה.**

זעקת השכינה.

[הדברים נכתבו בהתייעצות עם גדולי תורה].

איך יתכן שכבר באו כל הסימנים שכן דוד בא עד האחרון שבהם, ועד בכלל, ועדין לא תיקנו בכל הכוללים לימוד חובה של לפחות כמה דקות ביום בספר הזהר להצלת עם ישראל?

איך יתכן שדם ישראל נשפך כמים ולא מנסים את העצה היחידה שמובאת בחז"ל שיכולה להציל את עם ישראל גם בדור שכולו חייב להביא את הגאולה ברחמים?

האם מחכים חס ושלום לנהרות של דם ואז יתעוררו, ומדוע לא מנסים לכל הפחות להראות לקב"ה שרוצים את העצה היחידה שכתובה בתורה שבעל פה מפי חז"ל, ולהתחיל לכל הפחות עם לימוד נגלות הזהר.

היכן בני עדות המזרח שאבותיהם ואבות אבותיהם עסקו בעיקר בחכמה הזאת, ובזכות זה זכו שהיטלר ימ"ש לא נכנס למדינות שלהם, מדוע עדין לא תיקנו לימוד ברבים בכל כולל בספר הזהר ובשאר ספרים שעוסקים בפנימיות התורה?

איך יתכן שרובות לומדי התורה הגיעו למצב של דוחק גדול בפרנסה שרק הולך ומחריף ח"ו, ועדין לא עשינו שום חשבון נפש על מה באה עלינו הצרה הזאת, ומה הקב"ה דורש מאיתנו, ולא עשינו שום תקנה של לימוד ספר הזהר ברבים שהובטח לנו מפי חז"ל שיתן לנו מחסה ושובע ופרנסה בהרחבה גם בזמנים הקשים?

איך נוכל להתעלם מזעקת השכינה על בניה התינוקות שנשבו שנמצאים בסכנת חיים ובידינו להצילם, האם נוכל לומר ידינו לא שפכו את הדם הזה? כדברי הזהר בפרשת נשא, ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי דאיהו האי ספר הזהר יפקון ביה מגלותא ברחמי.

רבי יעקב צמח זצ"ל: (בהקדמה לספרו 'קול ברמה', על אידרא רבא) "רחל מבכה על בניה" שאינם עוסקים בחכמה הזאת הממהרת את הקץ, ולזה אין משיח בא, כי אין מדרש קבוע בכל עיר ועיר כמו שיש בעסק התלמוד, ולכן "איננו", אין בניה מושכים וממהרים את המשיח. **בעל הגוב"י על 'עץ חיים'** (בהסכמתו לספר 'איפה שלימה' על אוצרות חיים). **הענינים וההרוגים בזמן הגלות** תובעים בבית דין של מעלה את התלמידי חכמים שלא למדו קבלה, ומענישים אותם על כך. **רבנו ה'אור החיים' הקדוש** (ויקרא כה, כה) "כי ימוך אחיך וגו'", פרשה זו תרמוז ענין גדול, והערה ליושבי תבל, "ימוך", כשהתחוננים מטין מדרך הטוב מסתלקים ההשפעות, ומתמסכן עמוד הקדושה, כי העיקר תלוי בהתחוננים. "ומכר מאחוזתו", ירצה על המשכן משכן העדות אשר בעונותינו נמכר הבית ביד האומות, והודיע הכתוב כי גאולתו היא ביד הצדיק אשר יהיה קרוב לה', הוא יגאל ממכר אחיו, ובזה יגאל ה' ממכרו, ועל זה עתידין ליתן את הדין כל אדוני הארץ גדולי ישראל, ומהם יבקש ה' עלבון הבית העלוב.

מסקנת הדברים: כל ראש כולל, מגיד שיעור, ואדם שיש לו השפעה על רבים, יתקן אצלו במסגרת שלו כל יום חובת לימוד בספר הזהר למשך כמה דקות להצלת עם ישראל, מתוך אמונה פשוטה בדברי חז"ל שזה הפתרון כמובטח, ועדיף לימוד ברבים בשיעור עם הבנה וכו', ומי שאצלו במסגרת עדין לא תיקנו את התקנה, יציל את נפשו בלימוד באופן פרטי כפי יכלתו.

מדור גלגלים בתורה

תקציר גלגלים מתוך הספר 'משברי ים גלגל החוזר בתורה', שחיבר אחי הרה"ג ר' שמואל פיש שליט"א בספר מתבארים באריכות מאות גלגלים בתורה. ניתן להשיג בטל: 036188995

ב' מצוות כנגד אחת חשובה מהן

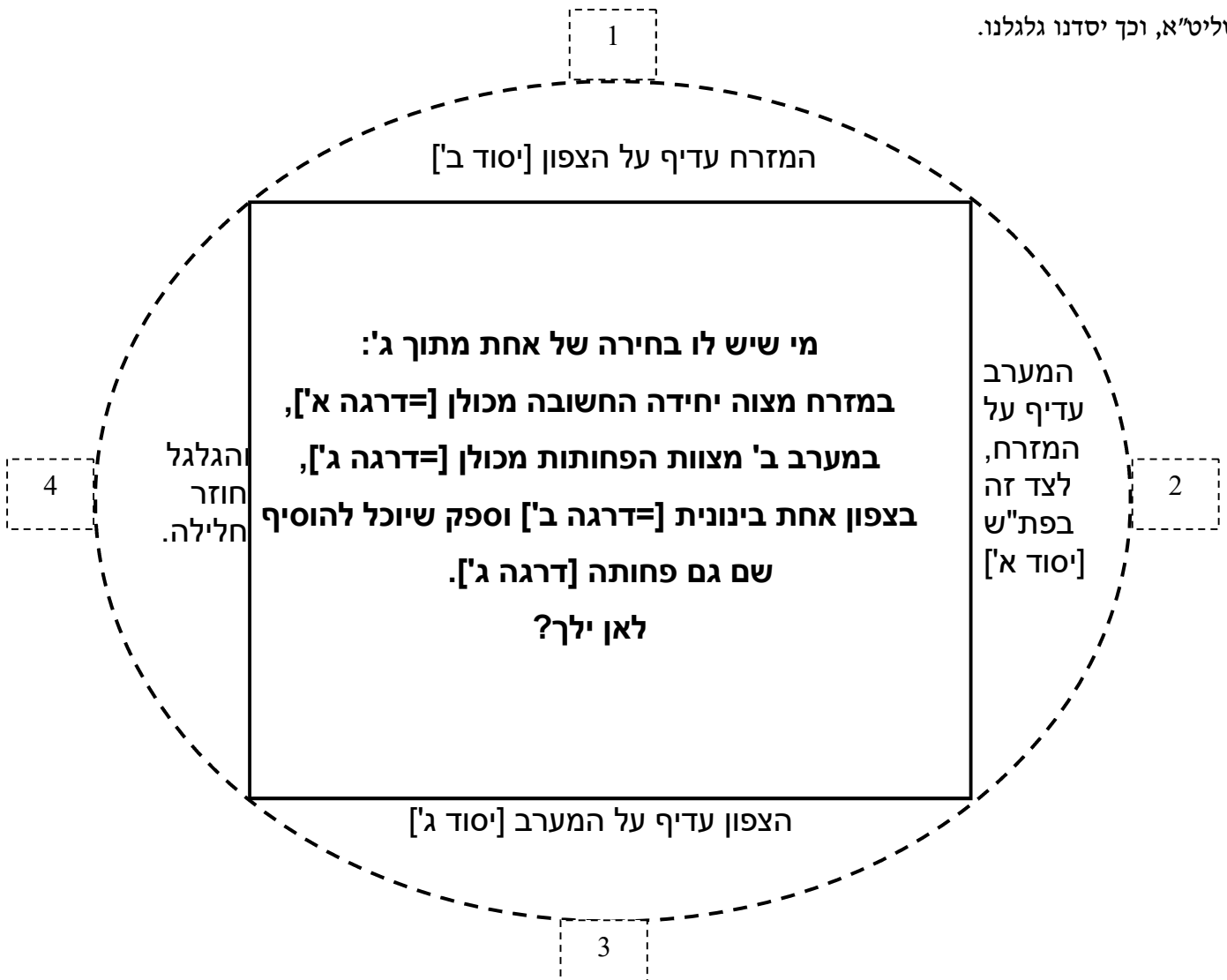
[מכתבי הג"ר מרדכי גולדמן שליט"א]

הידיעות ההלכתיות הנחוצות להבנת הגלגל

א. בפתחי תשובה [יו"ד סי' רפ"ה סק"ב] מסתפק באופן שלאדם יש אפשרות אחת מתוך ב': או ב' מצוות רגילות או מצוה יחידה שהיא חשובה משתיהן (באלו שחז"ל והפוסקים קבעו בהן חשיבות יתר), מה עדיף. וכך מסופק גם הפמ"ג בספרו שושנת העמקים ריש כלל ב', ועי' נמי בחתן סופר, הובא במשברי ים עדל"ת סי' י"ד אות ז' והאריך בזה. והגלגל שלנו יסדנו לפי הצד שהשתים עדיפי ועיין בהוספה.

ב. נ"ל שלפי צד זה שצריך להעדיף את השתים, באופן שבצד אחד יש לו חשובה יחידה ואילו בצד השני יש לו פחותה אחת וספק שיצליח שם לקיים ג"כ פחותה נוספת, שלפי המהלך שאומרים אסממ"ו אז צריך להכריע שילך לקיים את החשובה היחידה.

ג. נסתפקתי לפ"ז מה הדין באופן שבמערב יוכל לקיים בודאי ב' פחותות ואילו במזרח יש לו ודאי חשובה וספק שיוכל לצרף עמה עוד פחותה כאלו, האם נגדיר שהודאי נמצא אצל הפחותות והספק במזרח וממילא הן תגברנה, או דילמא שההגדרה שהחשובה היא ודאי במעלת החשיבות ואילו לפחותות שרוצים להעניק מעלת הריבוי זהו ספק (כי שמא גם במזרח יצליח לקיים ב' מצוות) וממילא מטעם אסממ"ו נעדיף את המזרח. ונ"ל כצד ב' וכך אמר לי הג"ר משה גרינולד שליט"א, וכך יסדנו גלגלנו.

הערה: הגלגל שלנו יסדנו לגבי דחייה (שיכול לקיים רק אחד) דבזה מיירו השושנת העמקים והפת"ש. אבל נ"ל דגם לגבי קדימה אפשר להסתפק בספק זה, דהיינו כשיכול לקיים בשיהוי זמן גם החשובה במזרח וגם ב' המצוות במערב את איזה יקדים. דכיון דזריזין מקדימין למצוות יש לדון דיקיים תחילה הב' ולא ישתהה עמם עד לאחר שיגמור את החשובה ושוב יספיק להגיע למערב, ויש לדון איפכא. [ואינו צריך להיות זהה למה שנכריע בדחייה, דבכמה דוכתי מצינו חילוק בין דחייה לבין קדימה, וכגון לגבי פרסו"נ ותדיר] וממילא נוכל לייסד גלגל גם לגבי קדימה.

הוספה: נוכל לצייר את גלגלנו גם אם נסבור שהספק (של השושנת העמקים והפת"ש) אינו מוכרע ואיזה שירצה יעשה: באופן שלמצוות שבמערב יש מעלה עצמית נוספת פחותה מכל המעלות הנזכרות, ולמשל כשהן מצוות מהודרות. וכגון בדוגמא של הפת"ש שחשיבות החשובה היא בתפילין כנגד מזוזה וציצית, זה פשיטא הרי שתפילין דוחים מזוזה (אר"ח סי' ל"ח ויר"ד סי' רפ"ה) גם כשקיומה מהודר וכן בתפילין שדוחים ציצית. וכמו כן פשיטא שב' מצוות דוחים אחת בדרגתם אפילו כשהיא מהודרת. ומ"מ כשהענין שקול (וכנ"ל אם נפסוק שאיזה שירצה יעשה בספק הפת"ש) אז נכריע לקיים את המהודרת. וממילא המערב עדיף על המזרח, ובכל זאת הצפון עדיף על המערב כי אין הידור דוחה מעלת מצוה החשובה יותר. ואם נצייר את הגלגל לגבי קדימה (עי' לעיל בהערה) נוכל לצייר ציור נוסף, כאשר המצוות שבמערב חל זמן חיובן ברישא שזה סיבה להקדימן לפמ"ש בנחלת בנימין תשובה י"ט והארצה"ח סי' כ"ה (וגם לפי האחרונים הנוספים שהביא בספר "תדיר קודם" בכללים סי' ט' דס"ל שזה עדיף טפי ממעלת תדיר, כאשר המעלה כאן במזרח ובצפון היא אלימא טפי ממעלת חל זמן החיוב תחילה). דלגבי דחייה לא מצאתי שהוזכרה מעלה זו, ומסופקני אם תהני להכריע אפי' כשאין מעלות חשובות טפי.

ניתן לקבל את העלון בקובץ וורד לשלוח בקשה למייל.

fish@neto.net.il טל: 0533109982

לפי הוראת גדולי ישראל שליט"א אנו מנויים על שירות מייל בלבד ללא גישה לאינטרנט ניתן לפנות אלינו דרך מייל חוזר בלבד או בפקס 15326537343

קישור כשר לשיעורי וידאו ביום עיון לתורת הרמז ט"ו באב תשע"ה במכון רמח"ל הר נוף ירושלים

<https://drive.google.com/open?id=0B8vad60OFCnuRktKOXBBVXp6S0E>

קישור כשר לשיעורי וידאו שנתנו בראשי חודשים בקבר דוד המלך ועוד

<https://drive.google.com/open?id=0B8vad60OFCnuaHdrRWZXSgtJVlk>

קישור להורדת שיעור י"ט כסליו בביתר עילית

נושא השיעור: הקשר בין בעל התניא לבחירת טראמפ בארה"ב

<https://drive.google.com/open?id=0B8vad60OFCnuSmwwTWZ6aDBCUnc>

חדש קישור להורדת 5 כרכים של ספר סוד החשמל

<http://beta.hebrewbooks.org/53606>

קישור להורדת עלוני סוד החשמל לשנים תש"ע - תשע"ג

<http://www.shtaygen.co.il/?CategoryID=1722>

קישור להורדת עלוני סוד החשמל תשע"ד

<http://www.shtaygen.co.il/?CategoryID=1890>

קישור להורדת עלוני סוד החשמל תשע"ה

<http://www.shtaygen.co.il/?CategoryID=1890>

קישור לארכיון השיעורים והעלונים

<https://docs.google.com/folder/d/0B5g5K6Iej1LiT3Z0M2NOVnJZX3c/edit>

סוד החשמל 400 סרטונים

<https://www.youtube.com/playlist?list=PL07U4Ld4DFGsTa1B6UT-XOPxMOg0L8LFD>

סידור הרש"ש 37 סרטונים

<https://www.youtube.com/playlist?list=PL07U4Ld4DFGsRpQM-VAJ6yf9Lw6Bkvw3P>

קישור להורדת תוכנת הרמז בגירסא חדשה עם הוספת רבות

<https://drive.google.com/file/d/0B8NARozmpeUAQ3A1QjhaUzhWY0U/view?pref=2&pli=1>

בעזה"ש"ת

אנו שמחים להודיע על

קו טלפון של סוד החשמל

מספרי הטלפון של הקו במחיר שיחה רגילה

025805801 או: 0723326302 או: 0799280256 או: 0799164284

025805801 > 1 > 01>

קישור להורדת השיעורים

<http://sod1820.co.il/?p=503>

שימו לב לשיעורים חדשים שנכנסים למערכת